

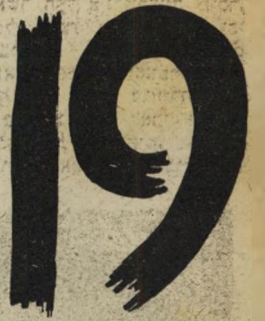
העולם הזה

השבועון המצויר
ל'אינפורמציה

מס. 690 / שנה 14 / י"א שבט תשי"א / 18.1.1951

המחיר
100
פרוטה

העמוד הריק, המקושט במספר 19, שהופיע בגליון האחרון, הניע כמה מאות קוראים, אשר ניהשו את פתרון הסוד, להתעניין בחופשי-הדיבור וביחס השלטון הישראלי לעתונות. דומה שהגיעה השעה למסור לקוראים אלה כמה פרטים על סבעת-החנק המתהדקת כיום מסביב לתורות זו.

כמעט מאז הקמת המדינה התייחסה הממשלה באיבה ניכרת לעתונות הבלתי-תלויה. אנשים, מחוץ למקצוע, התפלאו לא פעם כיצד יכולים פקידים גבוהים להתמרמר על אינפורמציה אובייקטיבית הנמסרת בעתון בלתי-תלוי, בה בשעה שגם המאמרים החריפים ביותר בעתוני-מפלגה אופוזיציוניים אינם מטרידים את מנוחתם. אולם הסיבה פשוטה: מאמר מערכת של עתונים מפלגתיים מגיעים רק לקנאי אותן המפלגות. אינפורמציה אובייקטיבית סופה להגיע לכל פינה.

כשהוכיחו הבחירות העירוניות האחרונות, כי הממשלה איבדה את אחיזה בדעת הקהל נתקישו התעצויות מודאגות בחוגי השלטון. הובעה הדעה, כי אחד הגורמים לכשלונו הוא ירידתה היחסית הגדולה של העתונות הממשלתית (וכל העתונות המפלגתית), והנטייה הגוברת והולכת של קהל הקוראים לתמוך בעתונים בלתי-תלויים. שמותיהם של מעריב, הארץ והעולם הזה נשמעו בהתעצויות אלה ללא חיבה יתרה. ומכיון שאי אפשר להכריח בתוקף החוק את קהל הקוראים לקרוא עתונים הנראים בעיניו כמשעממים, גברה הדעה לנקוט בשיטה הפוכה: להחניק ככל האפשר את העתונות הבלתי-תלויה.

התרוץ הגלוי לקונספירציה זו הוא, המחסור ב"ניר". דומה הממשלה כאן לאדם שרצח את הוריו, ומבקש את שופטיו להתחשב בעובדה שיתום הנהו. המחסור ב"ניר" לא נגרם ע"י סיבות סבעיות. הוא נגרם במידת ע"י המנגנון הממשלתי. במשך חודשים רבים היו פקידיו של שר האספקה האחרון מתייחסים לצרכי העתונות יחס שאפשר כמעט להגדירו כפושע. הצעותיהם של עתונים רבים להביא ניר בצורת השקעת הון מחו"ל נסחבו, עד שמחיר הניר עלה כפליים ומקורות האספקה הבינלאומיים נתדלדלו. בפגישה רשמית בין נציגי העתונות וראשי משרד האספקה המנות, בה השתתף גם עורך עתון זה, אמרו הפקידים בגלוי שהעתון הוא "סחורה" — ככל סחורה אחרת, ובלתי-חיובית" בהחלט. הפרט שלא ענין פקידים אלה, אף כי ידעוהו בלבם: העתון הבלתי-תלוי הוא המחיצה האחרונה המפרידה בין המשטר הדימוקראטי (בחלקו) בישראל ובין משטר טוטאליטרי מוחלט. הכנסת, שחוללה בזמן לייצג את דעת הקהל, אינה ממלאה עוד תפקיד חיוני זה.

נוסף על תהליכים מסוכנים אלה, שכבר גרמו להנמכה של קול העתונות, ישנו גם תופעות מגוחכות לרוב, המשקפות את אותה המסורה. לדוגמה: לשכת המודיעין מוציאה כל שבוע עלון דל המכנה עצמו "סקירת השבועונים". עלון זה הוא דייסת מאמרים ראשיים על בסאוני המפלגות; קיומו של העולם הזה, הנקרא מדי שבוע ע"י למעלה מ-75,000 קוראים, נעלם מעיניו כליל. גם סקירת השבועונים של קול ישראל מסתירה את פניה בחרדה מפני תופעה בלתי-נעימה זו. דוגמה שניה: העולם הזה, המונה כיום 16 חברי-מערכת ויד עובדי הנהלה, הוא העתון היחיד במדינה שלא הותקן אצלו טלפון, דבר המחבל חבלה רצינית ביותר בעבודת העתון. השבוע נתקבלה סוף-סוף תשובה רשמית של משרד התחבורה לדרישת העתון, בזה הלשון: "הגנו להודיע, כי הועדה לחלוקת טלפונים סתלה בבקשתך, שהוגשה ביום 18.5.50. אולם, לצערי, לא מצאה אפשרות לאפשר התקנת טלפון עבור 'העולם הזה' בשלב זה".

אחרי הודעה צינית זו, מוסף המכתב נימוק, שאין לכנותו אלא כחוצפה סתרת תקדים: העולם הזה אינו זכאי לטלפון, מפני שאחד מ-16 חברי-מערכת שלו קיבל בשעתו מכשיר פרטי. אותו חבר מערכת נדרש בחור לפני 4 שנים כשלא היה לו כל קשר עם העולם הזה. קיבל את המכשיר שלו בהתאם לתור, ככל שאר העתונאים שגשמו. על מכתב ציני זה חתם במו ידיו: מר י. מרחביה, מנהל שירותי הטלפונים.

התופעה המעודדת היחידה בכל המערכה המגצילה הזאת, היא שחלק גדול מאד ממנגנון הממשלה אינו שותף לה. רבים מאד מבין הפקידים הגבוהים ביותר, לא רק השלימו עם קיומה של עתונות בלתי-תלויה אלא הבינו גם את התועלת הרבה הצפונה בה במשטר דימוקראטי. העולם הזה, למשל, לא היה מסוגל למלא אף חלק מן התפקידים שנטל על עצמו לולא היה נתקל ברוב המכריע של משרדי הממשלה ברצון כנה לשיתוף פעולה. אולם עובדה מעודדת זו אכזר שתשלה את שותרי העתונות החפשיים. רק הסולידריות ההדוקה ביותר של הקוראים עם שליחיהם, העתונאים החפשיים, יכולה למנוע את נצחון הקונספירציות ואת קבירת המדינה כולה בביצה העכורה של השרירות והשחיתות הטוטאליטרית.

מכתבים

"לכן המשכי בעת ההיא ירום"

עמוד 5 של העולם הזה האחרון (689) הזכיר לי שוב את ימי האנגלים. אוי לנו אם עתון עברי נאלץ לחזור לשיטות אלה.

ישראל הראל, חייל נכה.

בשם כל חברי הנכים, החוששים לשלוח לכם מכתבים בשבם מחשש שהפקידים יתקמו בהם, אני מביע לכם את תודתנו העמוקה עבור הקרבן הגדול שהקרבכם למענו. מי יתן היו רבים כמותכם, לוח"מים אמצים, בעולם העתונות שלנו.

נכה מלחמה (75%).

עורכי העולם הזה לא מילאו אלא את

קצית במלחמת העולם הבאה לגמרי לא מובנת מה זה מבנה המאדים? הירח? או חלק תבל חוש?

נפתלי בינשטוק, תל-אביב.

הקורא בינשטוק הוא קרבן שיטת החנוך המסובלת. המראה את העולם כמפה שטוחה. המפה של התכנית האמריקאית הראתה את ברית המועצות בעיני סייס אמריקאי המרי דא בצפון אמריקה, אל מעבר לקוטב הצפוני. ברית המועצות נראית מזוית זו אחרת מאשר מזוית הישראלית.

"תלמידים מורדים במוריהם"
אמת נכון ויציב: — כל אשר עושים תל-מידי "שלוה". לימוד התלמוד גורם לבזבוז דחויים, ולראיה הפתק הרצוף בזה, מעשה ידיו לתפארת של תלמידי, שהשתעמם בזמן שיעור תלמוד וליכלל עמודים שלמים של נייר בקישקושים.

תלמידי בתי-הספר, צאו נגד אותו מק' צוע שאבד עליו כלח, (אבל דחילכום, תנו פנסיה למורי תלמוד!)
אבי (תיכון עירוני א', ששית), תל-אביב. נראה שבכל זאת יש תועלת בשעור זה: הוא מעורר בתלמידים את הרצון ומשאיר להם את הנאי הדרוש, כדי לכתוב מכת' ביים למערכת.

"צם" ביצפא"י"
יורם קרטונסקי סובר (העולם הזה 688) שהסתדרות הציונים אינה בעלת נטיה מפא"ית. אני אומר: כן וכן. לאחר יותר מ-5 שנים של חברות בתנועה זו זכיתי להיות מוצא ממנה כ"חותר", ללא כל יסוד של ממש, והיתה לי האפשרות להרגיש את הרוח השפלה בתנועה זו.

עמרי פרדן, תל-אביב.

שעוריות מגדליגד
אני נכה (5%), הובאתי יחד עם חיילים משוחררים אחרים למגדליגד, שקעתי בחר' בות עד מעל לראש, כדי להקים לי כאן פונטה. עתה, כשמגדליגד גדלה וכל החי' לים הנכים ששקמו בה התלו לראות פרי לעמלם, בא המשביר לצרכן, העצום, ודורס את כולנו.

מחלת הנקודות
האם אינכם חושבים... שכשמצטטים... ושמים בכל הזדמנות... שלוש נקודות... זה מקשה על הקריאה? בכל אופן... כיוון שאני רוצה להתעורר... אבקשכם... לכתוב בלי 3 נקודות מרגילות אלה.

יורם כהנא, תל-אביב.

הנקודות באות... במקום מלים מיוחדות ועורן מדור הכנסת... סבור כנראה... שיש מלים מיוחדות רבות מדי... בנאומי... חברי הכנסת.

רות, רות.
רותי יקירתי — אינני יכולה שלא לכתוב לך זאת. אמנם איני רוצה להיכנס לתסביכות משפחתיות, אבל רצוני לדעת מהו לך דוש לבסוף — אב, מחור או השד יודע מה?

מעריצה, תל-אביב.

השד יודע מה. מה?

ירושלים מחכה
כשם שכמה קוראים חושבים שהעתון מכור לאימפריאליזם, כן אני מרשה לעצמי להגיד שהעתון שלכם מכור לתל-אביב. כל העתון מלא מאורעות תל-אביב. נסו פעם לעלות לירושלים, וכתבו על הנוער זמחפש שם את המחור.

מרדכי כהן, ירושלים.

ירושלים, אנחנו באים!
"נוער מחפש את המחור"
כל מאמריכם "הנוער מחפש את המחור" בטעות יסודם. הנוער האמתי, המח' פש את המחור, הוא הנוער ההולך להגשמה בהתישבות העובדת, ולכן כל תשובותיכם

"אולי" "שש" "באמת" "אין" "טענות" "כיתה ב' (1)" "עיינות"
הנוער האמתי ייטיב להסתכל ב"העולם הזה" 670, שם ימצא את המאמר השני בסדרה זו — יורם בן-זיו מבקש חברה — מוקדם לניתוח בעיות הנוער השני בהתיש-בות העובדת.

ער סילבאנא
נגד סילבאנא. מה מצאו הקוראים סטיב קולטון, רפאל א. ובני רמזני (העולם הזה 687) באותה "שחקנית" כביכול? אם רוצים אתם לפרסם את תמונתה, אל תכתבו תחתה את המילה "שחקנית", אלא...

מאיר שכנר, תל-אביב.
יתכן שאסתר לוינסקי צודקת שסול-באנא משפיעה על המין שלנו בגלל "הטייט" טום הגברי? שלנו (העולם הזה 688), רק שאלה צנועה לי אליה: האם היתה היא נמצאת בעולם לולא אותו טמטום גברי? דוד רובינשטיין, ירושלים.

"הזהב השחור של אפריקה"
סבורתי, שצדקתם באמרכם, כי עלבון הוא לקופים אם נשוא אותם לאנושות של 1950. אם הישור אותם לבני-אדם הדומים לראש ממשלת אפריקה הדרומית, דניאל מלן, יהיה זה עלבון גדול בלי ספק.

שמחה לוינגר, ירושלים.
אפריקה הדרומית אינה חמדינה היחידה בעולם בה קיים דיכוי אכזרי של מעוטים לאומיים. ניסול קורה מבין עינינו, לפני שניסול קיטס מבין עיני אחרים.

שאלה קטנה לי אליכם — האם מעולם לא היתם בין אסיאתים? נסיתם מעולם

לחשוב מדוע השלטים "לאירופים בלבד" ו-לאסיאתים בלבד" נחוצים? אני חיה בעדן רק ארבע וחצי חודשים, אך זמן קצר זה לימדני הרבה על בטיה זו. האסיאתי לא רק שהוא פרימיטיבי, אלא הוא מחוסר כל חוש אנושי. אין לו מושג של הגייגה מינימלית, הוא יאנוס תינוקת בת 4, — דבר שלמי מושגיו ירפא את מחלת המין שלו. הוא אינו עוסק בכל עבודה יעילה, ורק מלה אחת שגורה בפיו: בקשיש.

זהב באורן, שייך עומאן, עדן.
המערכת האסיאתית של העולם הזה מתח' חמת בעובדה, שהאירופים סיפסו על עצים וצבנו את גופם בצבע כחול, שעה שאבוי תינו האסיאתים נואחיהם האפריקאים יצרו את חתרבות האנושית הראשונה.

"אותיות לוחמות"
3 פעמים הזכרתם ברישומכם על "22" אותיות לוחמות" (העולם הזה 688) ע"ד "אליהו" עמיקם, ולכן אינכם יכולים להא-שום את הבחורה-סדר, שהוא תמיד, השעיר לעזאזל של מגיה מבולבל. מה הענינים? **ישראל (לא אליהו) עמיקם, חיפה.**
בעל הרשימה החליף, שלא ביועץ, את ישראל עמיקם, לוחם האותיות העבריות במבוקה, עם אליהו עמיקם, מראשי לחי' ועורן "מבוק" לשעבר. הוא מבקש את סליחת שניהם.

הערות

זכור לקוראי העתונים בארץ על מהומה שנגרמה ע"י ערבים, שלא הסכימו לשמוע ולתת להשמיע שירים עבריים בקברס פריסאי הידוע בשם "דג הזהב", הם הושלכו החוצה על ידי המשטרה הצרפתית. המקרה כשעצמו היה שיגרתי בלבד, לולא היה השיר "ארצנו הקסנונית", והמוזמרת: סולניה קתולית, כוכבה ב"פולי בגר" — ורוניקה בל.

חרוניקה נולדה בגרודנו, למחה בקונסרבטוריום של ורשה, שנתיים באיטליה, שנה באנגליה. היא החלה נותנת קונצטים עוד בזמן למודיה. קולה ערב והיא שרה שירים קלילים. כשפרצה המלחמה הצולמת הסכה ורוניקה בל לקרבן המלחמה, הקריירה שלה הופסקה בפסגתה. היא התגייסה לצבא הפולני ברוסיה, והיתה בין החיילות הפולניות ששרתו בארץ. כזמרת בלהקות הצבאיות, החלה לשיר יחד עם הפרופרטורא הקלסי שלה שנסונים. משהשתחררה קבלה חוזה ב"פולי בגר", ואף המשיכה בתכנית קלסית. דבר נדיר הוא לקבל חוזה כפול ב"פולי בגר", היות והצגה נמשכת שלוש-ארבע שנים; ורוניקה בל מחכה עתה לסיום החוזה ולחידושו. בשנה האחרונה השתתפה בהצגות סלבוניה אחדות גם באנגליה.

מצרים

דיוש יתור ונשיקת יד

„סעמייס בשנה אני מנשק את ידו“ אמר עבד אל-רחמן עזאם בשיחתו בותיקו. הוא השתדל להוכיח, כי אמנם קיימת ברית קדושה בין שתי הדתות הנוצרית והמוסלמית.

בקהיר עוררה הכרזתו לעג מנומס. בעל הדיים שזאם מנשק סעמייס לשנה — אמבא יוסב השני, ראש הכנסייה הקופטית — לא גילה כל סימן של שמחה, זכור לו היטב כיצד, לפני שלשה חודשים, נאלץ לבקש רשמית את סליחתו של פארוק, על שהעניז קופטי, בשם ריאד עלי, לערער את שלום בית המלך, בהנשאו לנסיכה פתחיה, אחותו של פארוק.

צעד זה עורר את חמת הקופטים, שיצאו בהפגנות ברחובות.

המצרים האמיתיים. הקופטים, בני כת נוצרית אורתודוקסית שמרכזה בחבש, מונים למעלה ממיליון במצרים. הם חושבים את עצמם מצרים אמיתיים (המצרים המוסלמים הם, לפי דברם, גזע מנוון, שאין לו כל קשר עם המצרים העתיקים). הם מקופחים בממשלה ובמנגנון, בפרט מאז נרצח ראש הממשלה הקופטי, בוסרוס גאלי באשא, ב-1910. הוא רצה להאריך את ימיו החברה הצרפתית על תעלת סואץ.

אחד הקופטים הידועים כיום בעולם, מקרם עבדי באשד הדי, עד שנת 1944, סגנו של אל-נחאס. הוא הורחק ממפלגת אל-ח'ד, כשהתקומם נגד שתיית המנגנון הממשלתי. הוא סירס ספר שחור, בו גילה שערוריות פיננסיות, אשר ראשי הממשלה היו מעורבים בהן.

הספר זכה לפרסום רב, לאחר שהועלה ע"י אחד מהסידים מקרם עבדי בבית הנבחרים המצרי בשאלתה. אל-נחאס הכניס את סגנו הכופר למעצר בית בבית-חולים באלכסנדריה, והוא שוחרר משם רק עם נפילת החפז.

עם שחרורו, יסד מקרם עבדי מפלגה משלו — אל-כוחלה (הגוש) — שאלה הצטרפו בעיקר אנשי אל-ח'ד. בבחירות האחרונות לא נבחר מקרם לבית הנבחרים, לאחר שבמשך קרוב לעשרים שנה היה בראש ההנהגה הסוליטית. בנוגע למסורת, לא העניק המלך תואר סינוד למקרם עבדי כסרס הנחומים.

אולם רבים מפעילי הקופטים אינם שור-קים. אחד מראשי כנסייתם הוא האב סריאגוסי, עשיר מוסלמי, מוציא לאור „אל-מנארה“, המתקף בקביעות את הדת המוסלמית. באחת מהופעותיו התכופות בסני בית-דין, הביא עמו עגלה עמוסה ספרי מתקן, שהערימים על דוכן הסריאגוסי.

לשאלת השופט, לשם מה ספרים אלה, צנה סריאגוסי, כי כוונתו להוכיח פעם תמיד, כי הדת המוסלמית נופלת מהדת הקופטית. בדרך כלל נמנעים השלטונות מלפגוע בסריאגוסי, ואף כאשר סירסם מאמרים ארוכים נגד המלחמה בישראל, לא הגיבה הממשלה.

עמדה זו של סריאגוסי היא עמדתה של כל העדה הקופטית ביחס לישראל. הם אינם ערבים או מוסלמים. בתחילה פתחו לאמר את דתם בפומבי, ביחוד מפני האחים המוסלמים. אולם בעת המפלגה, העניז סלאמה מיסה, עורך עתון יומי קופטי, לפרסם מאמר ראשי הדורש שלום עם ישראל. בגלל זה הוצתו כנסיות קופטיות בערי השדה.

„מדינה משדנו“. הם מביטים על יהודי מצרים כמאזשרים, כי בעייתם נפתרה: הם יכולים לעלות לישראל. גם להם שאיפות קיבוץ טריטוריאליות — הם מבייטים לעבר נפת קנה, בדרום מצרים, על חוף ים סוף, סביב נמל אל-קוסייר.

נמל זה שימש את האנגלים בימי מלחמת העולם השנייה, בשל הימצאו באזור עשיר באשלג. בנפת קנה גרים קופטים רבים, והקירבה לחבש נותנת להם עידוד רב. אם תהיה לנו כאן מדינה חופשית משלנו, הכריז לפני שבוע אחד ממנהיגי הקופטים, „נוכל לבוא במגע עם כוחות אחרים במרחב, כדי להבטיח את עצמאנו. תנו, ואז ידבר עזאם באשא פתוח על אחתה נוצרית מוסלמית, ויותר על דברים קונקרטיים: מבוהה האמיתי ורצונם האמיתי של המוני אורחי המרחב...“

מה עשה הבאשא?

תקופת הביניים, בה ישבו תלמידי בתי הספר התיכונים והאוניברסיטות בקהיר ליד שלתנותיהם ולמדו, היתה הפעם קצרה מאד.

ארבעה שבועות אחרי שנפתחו בתי הספר בקהיר, אחרי שהפסיקו התלמידים את השגנותיהם נגד אנגליה זבעד איהוד עמק הלוס, ופנוי אזור תעלת סואץ (ה) עולם הוה 682, נטשו שוב 20 אלף תלמידי מידים וסטודנטים את ספריהם ויצאו להפגין ברחובות.

בין הסיסמאות הישנות נשמעה הצעו: קה: „מה עשה סלאח אל-דין בלונדון?“ אכן, העם רצה לדעת מה סוכס בפגישה, בין שרי החוץ המצרי, מוחמד סלאח אל-דין, ושר החוץ הבריטי, ארנסט ביון. מה קרה בפגישותיהם הממושכות שאר-כו למעלה מחודש, אפשר לברר בדרך הפשוטה ביותר: לגשת ישר למקור: בית ראש הממשלה.

שעה ארוכה עמדו צפופים תחת חלרי נותיו, והמשרה מוכנה לפורם בכות, אם יהיה צורך בכך. עד שמוסטפא אל-נחאס יצא למרססת. למראה האילי, ההולך ומאבד את את אלילתו, פרצה הצעקה: „חיה אל-נחאס באשא“, צעקה שהפכה כבר במצרים לסיסמת רבבות.

הבאשא חיך, הרצין, הרים ידו כמב-קש שקט: „חזרו לשעורכם“, הוא הטיף, „אנחנו דואגים לשאיפות האומה. עליכם לישמור על הסדר והשקט...“ אך לשאלה: מה עשה סלאח אל-דין בלונדון, לא ניתנה תשובה.

סעודיה

הארץ מתעוררת

בריאה, בירת ממלכת ערב הסעודית, הולך ומוקם, ע"י מהנדסים מצריים, אר-מון ועפראן החדש, העתיד לרשת את מקום ביתו הערבי הישן של עבדאל-עזיז אל-סעוד, מלך ערב הפראי, בעל עין אחת ועשרות נשים, ואב 32 בנים.

מזה חודשים רבים, מורגש בכל רחבי הממלכה, כי הארץ מתעוררת ולובשת צו-רה חדשה: — הלבוש הישן נעשה צר מכדי הכל את השינויים הרבים, שהוכנסו תוך שלוש השנים האחרונות. מאז החלו האמריקאים לערוך עסקים עם עבד אל-עזיז הוקן, על ניצול אוצרות הנפט, שעל חוף המפרץ הפרסי.

כביש אחד בלבד. לפני חודש הושלמה הנחת צינור הנפט, העובר 1707 ק"מ של מדבריות והרים עד נמל צי-

שביהן לא הגיע ל-50,000. אחריות הטי-סול בכביש היחיד של הארץ מגידה ל-מדינה הקדושה, היתה מוטלת על מצרים, המעמידה את עצמה כאוטונומיה לנר-חיות הצליינים, המבקרים את ארץ הקודש. האמריקאים סללו כבישים, בנו שדות תעופה והקימו נמלים. ברדיפתם אחרי האוצר הנזול, הטמון בלב המדבר.

בן המדבר והדיפלומטים. ערים שלמות צצו בתוך הישימון. ובהן שוכנו רבבות הבדווים, שעזבו את נדודיהם וי-עברו כפועלים שוורים בשדות הנפט. הם ראו, כי הכופרים הורים הנם בכל זאת בני אדם וכי היה לדבריהם גם הגי-יון מסוים.

הם למדו מושגים חדשים, ואצל אח-דים מהם מורגש כבר הספק: האמנם צריך המלך למלוך בהם כאחת נפשו, ולא ממשלה, ורק באמצעות בניו, שהעניק ל-כל אחד תואר אמיר, ממנה על אזור. השינויים מורגשים גם בתוך חצר ה-מלך. בן-סודו, מוחמד בן אל-גיתר, שעד היום לא נמל ממנהיגי הפרימיטיביים של בן-מדבר, החל עורך מסיבות מפוארות, מזמין דיפלומטים זרים ומטיף לאחתה מוס-למית וערבית.

נדונית יפה. הכנסות המלך, שבש-נת 1942 הגיעו לשני מיליון לירות, מל-בד הענקה של שלושה מיליון לירות ש-קיבל מהאנגלים, מגיעות עתה ל-95 מיל-יון לירות — רוחיים מוזכין חברת ה-נפט האמריקאית. סכום זה עומד לעלות במידה ניכרת לאחר, שלפני שבועיים, הוכפל שיעור המס הנגבה מהכנסות חב-רה זאת.

בין אורחיו הקבועים של המלך, הגי-הנה מחסותו ומהענקה חודשית, נמצא רשיד עלי אל-כילוני, מי שעמד בראש ה-מרד העירקי נגד האנגלים, בשנת 1942. למעשה, שמו האנגלים מחיר על ראשו, אך שם, בריאה, אין זה מן הנימוס להי-זכר בדברים קטנים אלה. הציר הבריטי מקבל ברצון רב את הזמנותיו של רשיד עלי ומוזרו להתוירן, כי פתאום חדלו ל-היות תושבי הארץ חיות-סרף, הם עתה כלה עשירה שהכל לוטשים עין לעבר ה-נדונית שלה — נפט.

סוריה

הקאיימקאם המסכן

בתחילת ספטמבר נתנה העיתונות הסו-רית פירוטם רב למעצרו של הקאיימקאם (מושל) של אל-קאמשלי (בירת המחוז)

רשיד עלי אל-כילוני ומוחמד בן אל-גיתר

עשרות נשים בהרמון

בקשר עם פרשת ההגבלות אשר הוטלו מטעם הממשלה הסורית על חקלאים יהו-דים באל-ג'זירה, היא חלק הארץ שעל גדות הפרת בסוריה. פרשה זו גודעה לראשונה מתוך „אל-קבא“ (9.8.50) ו„אחראם“ (11.8.50) אשר מסרו על הטלת איסור עבודה חקלאית על חקלאים יהודים באל-ג'זירה, על חחרמת כלי עבודתם ועל אי-סור מכירת קרקעות ליהודים במחוז זה. „אל-קבא“ אף פירסם בקשר לכך מכתב מחאת מיהודי המחוז.

דון בלבנון. הצינור עלה יותר מ-250 מיל-יון דולר, ומזרים אלפי טונות נפט לטנק-רים בים התיכון, מיליונים של דולרים לבנקים של חל סטריס, וערימות של זהב נוצץ לקופות אל-סעוד.

לפני שבאו אלפים הפועלים והמומחים האמריקאים, שטיפלו בהנחת הצינור, ה-יה סעודיה קובץ של שבטים בדוים ש-ארצם, מולדת הנביא מוחמד, היא ערס האיסלאם. היו לה שלוש עיירות — רי-אד, ג'דה ומדינה הקדושה — שמספר תו-

„אל-נצר“ אשר חקר את הבעיה מוסר, כי מעצרו של מושל אל-קאמשלי, וכי גואל, קשור בסקודות מיניסטריון הפנים הסורי מפרברואר 1950. האוסרת על היהודים לאסוף את יבולם בג'זירה ודו-רשת חחרמת כלי עבודתם. לאחר השת-לויות בפני הרשויות הגבוהות, התירו השלטונות ליהודים לאסוף את יבול 1949.

מוחמד סלאח אל-דין
אלפי תלמידים ברחובות

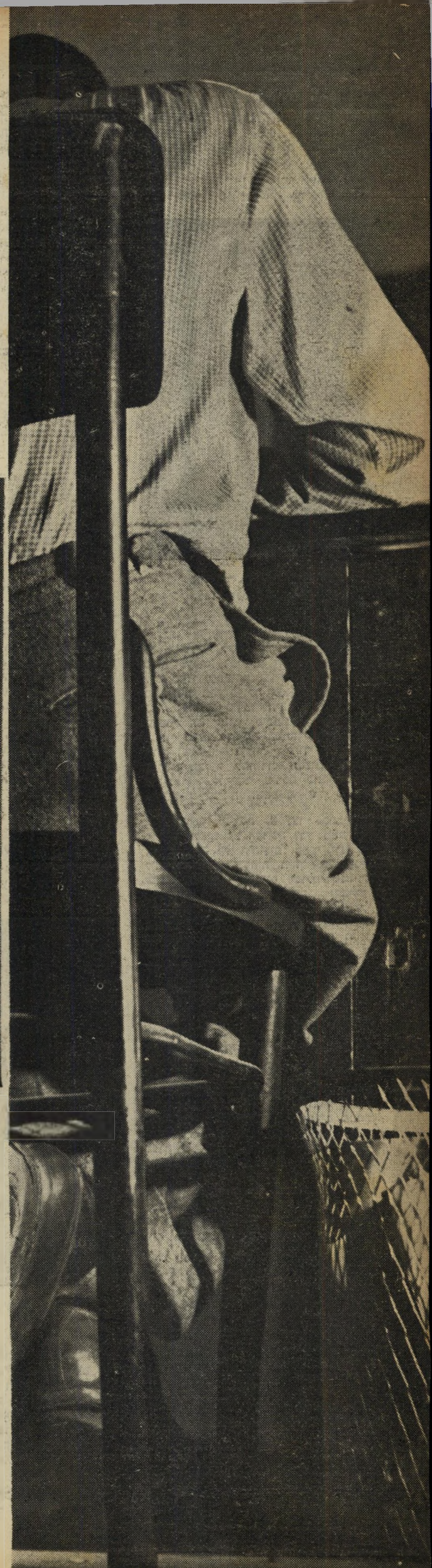
כאן התערב מושל קאמשלי ודרש מן היהודים לשלם לו באמצעות פלוג, כרים סרכיס, זמי לא יחרץ בסך 10,000 ליים ועוד 5,000 בשטר, שזמן פרעונו נק-בץ לאחר תום פעולת אסוף היבול. לאחר גמר העבודה סירבו היהודים לשלם את ההפרש ואז פרץ סיכסוך, אשר הביא לגילוי פרשת השוחד. המתוך הורה באש-מתו ושניהם נעצרו. יהודי אל-ג'זירה הגישו תביעה להחזרת הסכום הראשון ששילמו, ו„אל-קבא“ פירסם כתבה בזכות „היהודים נתיניה הנאמנים של סוריה“.

ב-10.9.50 פירסם „אל-נצר“ כתבה עם פרטים מלאים על הפרשה ובה מסיל הוא את האשמה על היהודים: בסוף יוני הצ-ליחו היהודים, בעזרת תיווך של עו-ה, להשיג הרשאה לאיסוף יבולם מג'זירה. הממשלה הטילה על ועדה (חבריה: עאדלי אל-צעירי, עוזר למנהל משרד הקר-קעות — עבד אל-חמיד אס-טלפאח והחק-לאי הנידע כרים סרכיס הנזיל) למסך על עבודת היהודים.

הוועדה חרגה מסמכויותיה בהתי-רה ליהודים חופש פעולה באיסוף הר-בול ומכירתו. אח"כ הצליחו היהודים להתקשר עם כרים סרכיס והתמנו עמו על הסכם, לפיו יחזור הוא אדמות בג'זירה, על שמו, ואילו הם יעבדו ויתחלקו בפרי שוה בשוה. כרים סרכיס משך לקשר גם את הקאיימקאם אשר קבל מאחד היהודים, פרגי סמאח, את דמי הלא יחרץ הנזיל, (כן נזכרים שמויתיהם של יהודים אחרים המעורבים בפרשה: סלים משה, ופרג-מרדח). היהודים התחייבו למסור לקא-יקאם גם חלק מן היבול, אולם התחמקו מכך. לאחר שהרגישו כי הוא מתכוון „לחלוב אותם“, הם פנו למושל המחוז ומסרו לו את כל הפרשה. העיתון סבור, כי האשמה מוטלת על היהודים, אשר פיתו את הקאיימקאם ופרסו רשת לרגליו.

בעתונות נמשכה הסערה. „איאם“ מסר כי זכי גואל נאסר משום שהתיר ליהודים לחזור קרקעות בג'זירה באמצעות סר-סורים וכן איפשר להם לחצות את הגבול התורכי ולהיפגש בנציבין עם נציג ישראל באותה שעה הוועי „אל-ג'בל“ כי התי-רים המעורבים בעניין נראו בדמשק כשהם מנסים להתקבל לראיון אצל השלטונות. יהודים אלה סיפרו כי הם גורשו והוכו ע"י תושבי קאמשלי המאשימים אותם באירוגן המזימה נגד הקאיימקאם בגלל פעילותו נגד היהודים בהיותו קאיימקאם בקונייטרה.

בינתיים מתגוללים יהודים אלה בדמשק בחוסר כל. הם אינם מוצאים משכן לעצמם, לנשותיהם, לבניהם. בכל זאת הם מאושרים, כנראה, מיהודי בגדאד, החודים עתה לחייהם.

לפני שנה וחצי פירסם „העולם הזה“ רפורטז'ה על תקציבו החודשי של פועל. מאז ירד אינדקס יוקר החיים הממשלתי, ועל גבי הניר השתפר מצב העובדים. אולם בה בשעה ששר המסחר והתעשייה מסביר בנימוקים משכנעים, שיש צורך להקפיא את השכר, כדי לעצור את האינפלציה הדהרת, מתעי למים כמעט כל הצדדים המתו ויכחים בכנסת מן המציאות האפורה של העובד הממשי, אשר האינפלציה דוהרת על גבו.

השבוע יצאו צלם „העולם הזה“ וסופרו לבדוק את תנאי החיים של אותו יוקר, שתמיד רואים אותו ניצב מעברו השני של השולחן: הפקיד הממשלתי. אהרן גולניגר, גבוה, רזה, מש כיל, מדבר 5 שפות. עלה ארצה לפני 4 שנים. הוא בן 39, נשוי ואב לשני ילדים. עמו, בחדר שהשכיר, חיה אמו. גאוותו המיוחדת של אהרון גולניגר היא התמחותו בעברו

דתי: במשך 21 שנה מחייו עסק במברקים. הוא יודע את כל מסתורי האלחוט ואת הדרכים הנסתרות, שבהן מועברות אגרות לקצוץ תבל בהצעים מספר.

כפקיד דואר (מברקה) דרגה ד', הוא מקבל 55.820 ל"י לחודש (כולל תוספת משפחתית). כלומר, שלר-

בלילה, אחרי שעות הנסיעה של האוטובוס, כי אהרן עובד במשרד חיוני החייב לעבוד 24 שעות ליממה. המשרד יכול היה לסדר לו, במקרים מיוחדים אלה, תחבורה לביתו. אך המשרד, כמו הקהל, רואה בו רק חלק מהמכשירים והרהיטים של החדר הגדול. מתוך למשרד, אין זה מעניין איש מה הוא עושה, איך הוא מסתדר, מה בעיותיו.

ואמנם, יש לו בעיות לא מעטות. אולי לא בעיות גדולות ונוראות שלפטרונן מחכה כל העולם. אך בכל זאת בעיות — הרבה בעיות.

באיזה מידה יכול הוא להכנס לחובות? מה עדיף, הצגת קולנוע לילדים, או תספירת לקנות את הרפואה שהוא צריך בבית-מרקחת, או לחכות עד שתתקבל בקופת-חולים, שממש הוא יכול לקבלה בלי כסף, כחבר?

כסף עולה בעשן. יש עוד הוצאה הקשורה בעבודתו: סיגריות. הוא עובד שבועיים אחר-הצהרים, שבוע בלילה, ורק שבוע אחד לחודש בשעות היום. רעש המכשירים באולם מורט את העצבים וקצב העבודה גבוה. הסיגריות מוצתות בשרשרת-ארגעה — תרופה יחידה לעצבים, פורקן למתח הגבוה.

אינדקס יוקר המחיה

הוא מעשן סיגריות עממיות, פשוטות, כי פרוטות בודדות גם כן חשובות. לפעמים הוא מקמץ בעישון כמה שאפשר, אך יש גבול לקימוצים, והוא לא יכול להגמל מהרגל העישון.

יש גם דברים שאי אפשר להסבירם לילדים. נימור קי תקציב אינם עושים עליהם רושם, כי לא קל להם לתפוס מדוע יכולים חבריהם לבקר בקולנוע, והם לא.

אמנם, חשיבותם של הצגת קולנוע או ביקור בגן שעשועים מופקפקת, בהשוואה ל-חולצה חדשה, אך בעיני הורים, חשובה גם הנחת הנפת שית של בניהם, אפילו על חשבון צרכיהם הם.

וכך חודש רודף חודש, וי חייו של הפקיד הממשלתי מתמשכים בסדר ולפי תוכנית קבועה וישרה, כשורות המסומנות על נייר החשבונות, שעליו משרטט הוא את הלכי חייו במושגים של לירות ופרוטות.

של אהרון גולניגר

שותו עומד, בסוף כל חודש, סכום ממוצע של 11 לירות 144 פרוטה לכל נפש בביתו. בסכום זה צריך לקנות אוכל, בגדים, שלם שכר דירה, לתמוך במוסדות ובמפעלי צדקה... לחיות.

אם מחיר השמן יעלה. לפני כמה חודשים,

לוח גולניגר סכום של 130 ל"י מהבנק, כדי להשיג דירה. וכל שלושים יום, הוא מתייצב לפני אשנב המסומן: „הלוואות“, נד חק בתור, ומשלם 5 ל"י על חשבון החוב. כי בנק וקביה הם שני דברים הפועלים רק על פי לוח זמנים: פעם לחודש, ביום מסוים, עליו לבוא ולפרוע את חובו, ושלוש פעמים ביום, בשעות מסוימות, עליו להשיב את רעבונו ותיאבון משפחתו.

ושלוש ארוחות ליום — פי רשן 38 ל"י לחודש. זהו הסכום המינימלי הדרוש, שנקבע לפי חישובים מדויקים. אם מחיר השמן יעלה ישתו הילדים פחות חלב. זה חש בון פשוט מאד.

קולנוע או תספורת? אהרן עובד רחוק מן הבית — משמע: עוד הוצאות. הוא אפילו יודע כמה זה בדיוק: 884 פרוטה לחודש. עבור 52 נסיעות באר טיבוס וחמש נסיעות במונית, בשבתות או מאוחר

נושא אחד לשיחות — עלית המחירים. כל דבר דוהר — מחירי האוכל ההלכה, חובות — רק דבר אחד נשאר קפוא, כאילו אין כל קשר עם הגעשה מסביב — המשכורת.

$$\begin{array}{r} 1.855 \\ 3.765 \\ \hline 5.620 \\ \hline \text{N.O.N} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1.855 \\ -900 \\ \hline 955 \\ \hline 1128 \end{array}$$

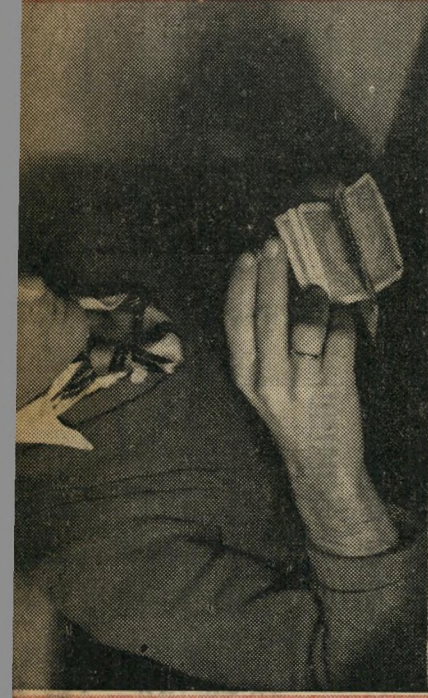
$$\begin{array}{r} 140 \\ -88 \\ \hline 52 \\ \hline 484 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1.500 \\ 0.071 \\ \hline 1.429 \\ \hline 1.429 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1.1 \\ \hline 1.1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 55.820 \\ \hline \text{N.C.I.V} \end{array}$$

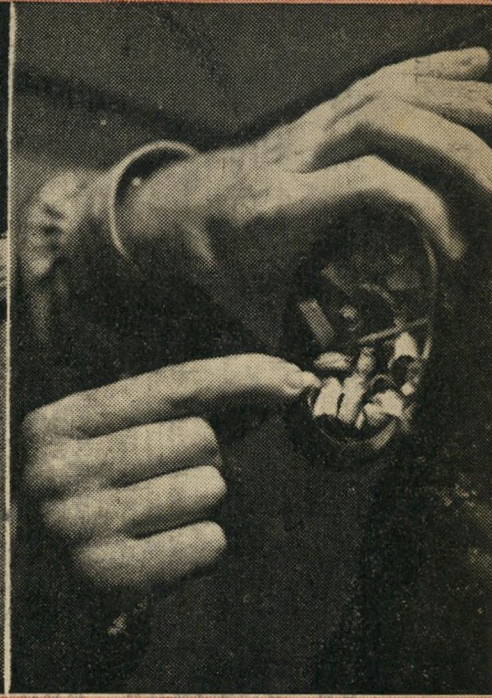
$$\begin{array}{r} 51.820 \\ 4. \\ \hline 51.820 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12.820 \\ 38. \\ \hline 51.820 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8.820 \\ 5. \\ \hline 13.820 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3.200 \\ 2.800 \\ \hline 8.820 \end{array}$$

בתל-אביב אין חדרים? ענתה חברתו: "אין דבר, נברח רק בשבתות ובתגים..."

הדת והאופיום

100%, אבא יבחר! אמר פועל נמל רחב גרם, אחד מעשרות הפועלים, שהצטרפו כבר משעות הבקר המוקדמות ליד בנין המידות של עזריה חיפה, באולם הישיבות רחב הידיים תפסו את מקומותיהם, סביב שולחנות מכוסים בד (אדום!), 21 נבחרים מועצת העירייה, חדשים ימים ארך המיקוח בין הסיר עות, היתכים בין מפא"י ומפ"ם החריפו עד כדי כך שמפא"י פתחה במו"מ עם הציונים הכלליים.

רב סמלת שולמית פז
אם יפה את וצעירה...

הפגישה נערכה במלון "ציון" עפ"י הזמנת אבא חושי. בין כה וכה, ופקידי מפא"י, התופסים עמדות בצמרת פקידות העירייה, קראו את 300 העובדים לאסיפה מיוחדת של ועד הפקידים (הזמן: על חשבון העירייה) ו- הצהירו, כי "האינטרסים המקצועיים של העובדים מעל לכל מיקוחים מפלגתיים — ויש לשמור עליהם מכל משמר. המטרה: שיוון עמדות מפא"י בעירייה, לנוכח ה- אפשרות של מסירתן לאנשי מפ"ם, בתוקף ההסכם בין המפלגות.

אני לא אלך! רטן פקיד מפא"י בעל עמדה, ואם המפלגה תצוה — אכ- ריו שבייתה.

הסירו את אבא חושי — והענינים יסתדרו! אמרו אנשי מפ"ם, שניהלו תע- מולה אישית חריפה נגד "האיש החזק" של מפא"י בעת הבחירות.

הקומוניסטים החליטו, כי ילכו אחר מפ"ם, והדתים פסקו, כי ילכו עם מי שיבטל את התחבורה בשבת, התסבוכת היתה שלמה.

ישיבת העירייה, שהתכנסה השבוע, ה- תה שלה ושקטה מבחור, לכל היה ברור, כי הענינים סודרו מאחורי הקלעים — אולם איזה תבשיל בשלו סבחי המפלגות? התבשיל היה מגוחך ביותר: 13 ה- דים, שהורמו בעד אבא חושי היו של: מפא"י (סולל בונה), "המשבר", "בת הראי" (פלמ"ח), "אנטי-קורקליון" ("הרבי"), "עצומת השלום", "דת היא אופ- יום", — "בזו לשכירי האימפריאליזם!" דתים (שבת, שבת!) "חונדל דתי לכול!" "מסכן, אבא!" אמר שמש העירייה, איך יסתדר עם כל כך הרבה לדים?

לכאורה יכלה ליוט ליהנות מחייה ולה- הוציא בשקט את ההון שנפל לחיקה. אולם הדם הרומני (או היהודי) התוסס לא נתן לה מנוח — היא נסעה לפאריס, נישאה שנית לצרפתי בשם וריא, כשאך החלה למצוא את מנוחתה בפאריס העליזה נודע לה כי משפחתה הגיעה מרומניה לישראל. היא ארזה, איפוא, את הגאדרובה העצומה שלה, על מאות המודלים הפאריסיים האחרונים, וטסה למלון "גת רימון". כאן בילתה עש- רה ימים, ביקרה את משפחתה, התהלכה על שפת הים עם ידידת-נעוריה, שחקתה לרלילו גינה פולרסקי, והשאירה אחריה רית של בושם פריסאי והבטחה לחזור שנית באמצע השנה.

סרג'ינ'ית יקרה!

לפני שנה וחצי נפוצה אגדה שהי- תה גלים בין חיילות הח"ן: באחד המ- עילים החדשים מאמריקה נמצאת פתקה ב- צורת כרטיס בקור, אשר תביא למצאת את כל משאלות לבן, רבות היו החיילות שמהרו לחטט בכיסי, אחרות נדו ברא- שן למחששות וצחקו צחקו של בוז.

בין הצחקות היתה שולמית פז, רב סמלת באחד השירותים. ביום 25 בנובמ- בר של השנה שעברה קבלה שולמית מעל חדש במחלקת ציוד. היא מהרה לחפש את התגורה בכיס המעיל. כשהוציאה את ה- תגורה נפלה לארץ פתקה, כרטיס בקור הכתוב אנגלית ועברית. בעט גובע היתה כתובה על כרטיס הבקור הערה: "אם צעירה את ויפה צלצלי למספר..."

שולמית היססה, היא ראתה בדמינה רודף-נשים המחפש הרפתקאה אצל חיילת צעירה. חברתה לשרות הפצירה בה ו- בסוף היתה היא, החברה, צריכה לצלצל בעצמה. שם נודע לה: שמר פרד מונוסון מבוסטון, כבר עזב את מלון ארמון לפ- ני חדשים וחזר לאמריקה.

שולמית שאלה לטיבו של מר מונו- סון זה, ואחרי ששמעה, מיהרה לכתוב אליו, לבוסטון, במדינת מסצ'וסטס, אשר בארצות הברית. בכתב ידה, ובאנגלית לא רהוטה, אמרה את אשר היה לה להגיד וסיימה בתמימות, כי לא האמינה שתמצא פתקה ואת ידה שמה בכיס, כדי למצוא את התגורה.

מכתב מאריכו יום 28 לדצמבר 1950, מפלמ"ח, בפלורידה, השיב לשולמית תשובה ארוכה: "סרג'ינ'ית יקרה, חכיתי למצוא סוף סוף מכתב בתשובה לכמה פתקאות ששמי בכיסי מעלים... נראה שיש לך כל התכונות, ובפרט את כנה מאד. על עצמי — אנו תשאלו את מפקדת, סגן-אלוף ורנר, את אגף גורל ידיו ואת ראש ממשלתו. תשאלו עלי ויספרו לך על אדם בעל קרחת ומשפחה נחמדה, חמ- שה נערים שהגדול ביניהם הוא בן 14. היתי בארץ הרבה פעמים ואני חבר מאד מץ ע"י צבא הח"ן וכובדתי ע"י הקולונל לית שלך בכידון ישראלי עבור עבודתי למען צבאכם. אחכה עכשיו לשמוע את אשר בפיך בדרך רצונית. ועוד ועוד — שלך פרד מונוסון."

שולמית פז מחשבת עכשיו היטב את אשר בדעתה לבקש. ראשית, חתמה לש- נה נוספת בצבא הקבע, אבל בגיל עש- רים אפשר עוד להגשים שינוי מחלל ב- חיים. לקני שתענה הפעם עליה לחשוב פעמיים. היא רוצה מאוד סטפנדיה, ל- אקבל ויהי ראו אהליט" היא אומרת. השם פרד מונוסון, הידוע היטב לשר האוצר, לא אמר מאומה לשולה לפני חד- שיים. היום יקבע אולי, את גורל חייה.

חקלאות

קשקוש פחים בלילות

לא מעטים הנוסעים בדרכי עמק החולה, לפני המלחמה, שתמהו לרעש מוזר של קישקוש בפחים — מעין מנגינת לחי- לילית.

היו אלה הפלחים הערבים, ששמרו על יבולם מפני גיחותיהם של עדרי חזירי-בר, שהיו רגילים לעזוב את הביצות, כדי להתנפל על השדות המעובדים. הקישקוש בפחים היה מפתח אותם ומחזירם לביצות. עברו ימים רבים, והערבים נעלמו מעמק החולה. במקומם באו טרקטורים, שחרשו אלפי דונם, וחקלאים יהודיים, שישנו במי- סות חמות הרחק משדותיהם. ואז השתלט החזיר כמלך על כל המרחב.

עדרים, עדרים היו יוצאים ממחבואם בביצות, ומשך לילה אחד משמידים שדות שלמים. הכל נפל שלל לאבונג ההרסני:

תירס, חציר, שעורה, ואף ממטעי הבננות לא נמנו פיהם.

אנשי המשקים, מן הגליל ועד עמק הירדן, החלו אורבים להם וצדים אותם. גייפים מיוחדים הותאמו לספורס חדש זה, שבו השתמשו בכל אמצעי הלחימה הח- דישים של ימי המלחמה: מקלעים, זרקור- רים, מארבים.

אט"ס התפשטה אהבת הספורט גם לאזורים, שכלל לא סבלו ממכת חזירי הבר: ציידים באו מחיפה, מתל-אביב ואף מירד- שלים. מהם הצליחו לתפוס חזירים, אחדים ישבו בחשכה ורעדו מקור, מתפללים לשמים שישלחו אליהם יצור מקסים זה ששמו חזיר — 200 ק"ג בשר טעים (אם כי לא כשר), שאפשר למכרו תמורת 600 פרוטה הקילו בנצרת.

אך גם התלהבות העירוניים שככה, ובני הכפר נשארו לבדם בפריצה. החזיר שחור העור, שעיר ופרוע חלל להיות יצור משעשע. ההזירות בגיפ לא איבדו את כוח-משיתם המשכר, אלא שעתה יצאו הציידים לשדות לפי תור — להגן על רכושם בפני האויב בעל ארבע רגלים.

המשק

הנאה בלי פיקוח

שבוע ימים לפני שנכנס לתקפו צו הפיקוח על חמרי בנין, היו מחסני "כח- סגורים על מנעול וברית. הבונים הפרטיים, שקיבלו עוד קמעה מהשיירים של תוצרת בית החרושת "נשר", חיכו לשוא לכמה טונות מלט, להשלמת הבנינים. אולם באותה שעה סיפקו קרר- נות ומכונות משא עמוסים מלט את המי- צרך הדפציטי, ללא הרף, למחסני "סולל- בונה".

חברת "סולל-בונה" — השותף ל"נשר", מקבלת בהתמדה 48 אחוז מכל תפוקת בוני החרושת. את היתר מקבל השותף השני "החברה המרכזית למסחר והשק- עות", ששיוקה את המלט בעזרת חברת הבת שלה "סחר".

אולם, עוד לפני הטלת הפיקוח על חמרי בניה, לא נהנו קבלני הבניה הפרטי- ת בהרבה מהחברה, שייצגה את הסקטור הפרטי. חלק הארי של המלט, ששחק ע"י "סחר", קיבלו המוסדות הממשלתיים, חב- רות הבניה הציבוריות וכו' כ-250 טון לשבוע קיבלה הבניה הפרטית. אולם, כנראה, חברת "סולל-בונה" ה- ליתה לנצל את השבוע האחרון לפני הפיקוח לצרכיה היא, לייצור "מלאי ב- ת" חנוך, קטן, מחוץ למסגרת הפיקוח. הייצור ב"נשר" צולע בזמן האחרון, המכונות מתקלקלות — ול"סולל-בונה" ישנן הזמנות של בונים פרטיים, שאינם יכולים להשיג חמרי בנין בדרך אחרת...

...לתנובה לעולם עומדת

עובדי מרכז "תנובה" לא ראו מזמן את המנהל נחום וורלינסקי במצב רוח מרימם, כבאותו יום, כאשר יריבו הקשה — המפקח על המזונות, מחוז תל-אביב, אריה בלקין — התפטר. ומאידך, שר החקל

ליזם היוורשת, נינה מ"ידידה"ו"
... ימצא בעל עשיר

אות החדש, פנחס לבון (לוביאניקר), פרסם ברבים את הסדר החדש בשיווק הירקות, שעליו נאבק זמן ארוך. נחום וורלינסקי, קומה גבוהה, שפם

אנגלי, גבה מצח, שערות בהירות, מנהל מרכז "תנובה" מאז שנת 1937, ניהל חדשים ארוכים מאבק נואש עם שר האס- פקה ושר החקלאות לשעבר ד"ר יוסף. מטרתו: קביעת מחירים טובים לתוצרת חקלאית; שיבטיחו רנטביליות הוגנת לבע- לי המשקים.

"תנובה" מאגדת כיום 350 משקים חקלאיים הסתדרותיים, משוחקת 55 אחוז מהתוצרת החקלאית בארץ, 65 אחוז מתוצרת הליל, ומחזורה השנתי מגיע ל-20 מיליון ל"י בקירוב.

הזכי וישמו אינרנס, ורלינסקי חוזר וחדש מאמציו להבטיח לחקלאים מחירים מראש לתוצרת חקלאית, לכל ימות השנה.

הצייד וצידו
... יצור מקסים כזה ...

מאמציו נתרסקו בקירות של משרדי יוסף. לשר האספקה לשעבר היה "הזכי" וישמו אינרנס יוקר המחיה, והתוצרת החקלאית מהווה סעיף חשוב מאד ב"סל רמזונות". להיפך, דב יוסף היה מעונין באי הסדרת שיווק התוצרת החקלאית. כ- עונת הירקות הגיעה לשיאה, ירדו המחיר- רים בלאו הכי והאינרנס ירד. אולם ירקות משומים נעלמו מן השוק, בצל, למשל, נרקב בשדות אל הלא כדאי להורידו, תפוחי-אדמה לא נורעו בעונת הסתיו (במ- חזירים הקבוצים — לא). נחום ורלינסקי התרגז, אבל דב יוסף עמד בשלו, ועוזרו הנאמן, המפקח על המזונות של האזור, מי שהיה גם עוזרו בשעה שהיה מושלה הצבאי של ירושלים, אריה בלקין, עמד מאחוריו קעיר מגן וסומך.

לא איכפת. הזמנים נשתנו, ד"ר יוסף הלך ושאלת האינרנס ירדה לסמיון. (בין כה וכה יעלה). פנחס לבון לא האריך במי"מ והעלה את מחיר התוצרת החקל- אית ב-20—15 אחוז. האינרנס יעלה בכמה וכמה נקודות — לא איכפת. הפועלים יקבלו תוספת יוקר מקבילה, נחום ורלינ- סקי מבסוט והפרדסנים נאנחים ואומרים: "חבל שאין לתנובה" אחוז ניכר בפרדס- נות — היינו גם אנחנו נהנים". ואיש "תנובה" הוסיף בגאווה: "יוסף בא, יוסף הלך, אך "תנובה" לעולם עומדת."

הליטאי לא נכנע

60 הפועלים והפועלות, המועסקים ב- "תלבה", באזור התעשייה בבני-ברק, מת- חרים ביניהם בפירון עבודה על מנת לקי- בל, נוסף לדמי העבודה הקבועים, את הפרמיות שהובטחו למצטיינות ע"י בעל המפעל דוד דונסקי. כך נעשה נסיון מוצד- לח למצוא פתרון מעשי לבעיית פירון ה- עבודה — השאלה התמידית השנויה במח- לוקת בין הסתדרות העובדים הכללית ו- התאחדות בעלי מלאכה.

דוד דונסקי, יוצא ליטא, בא מאפריקה הדרומית וכולו אומר נועם. מראשי הס- תדרות הציונים באפריקה הדרומית, לש- עבר, אחד העסקנים הנודעים, שלא הסתפק בהספת "ציונות" בלבד. בעל בית חרושת לקונפקציה, המעסיק 200 פועלים, בלפסט דרסס" באפריקה הדרומית. בבקרו לפני שנה וחצי בארץ, התרשם והחליט להקים מפעל מודרני לתעשיית קונפקציה. כאיש מעשי, קיפס את שוואלו ואחרי חבלי

(המשך "במדינה" פמוד 10)

תל-אביב מתעוררת:

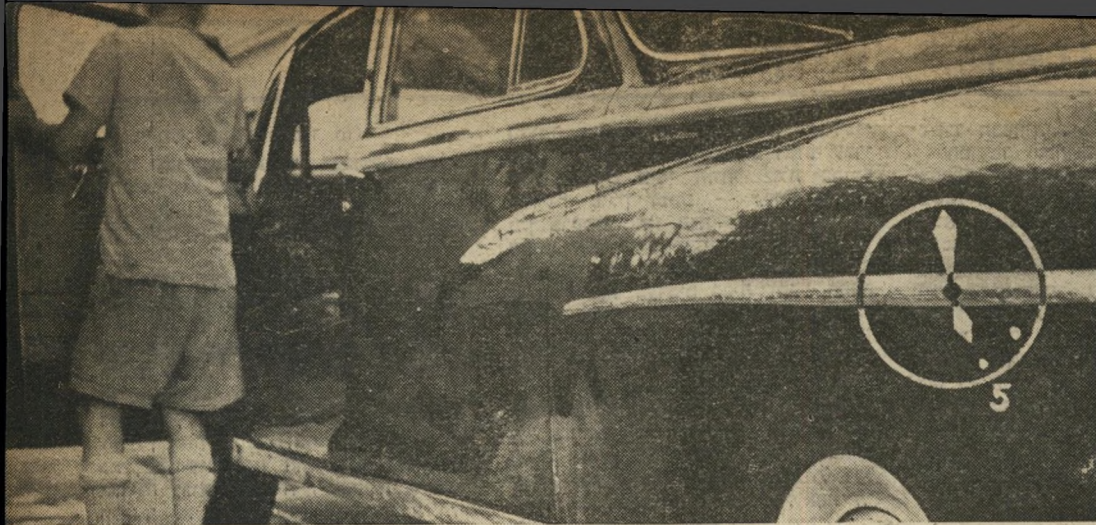
הקפה, ואף אלפי אורחים שהחלה אצל מראה: כי רן הסיבה שרונ נחש, (שעון) לעורר את תוביל אותם מתבריהם, א נעלים, כמען

חצות — בתי השעשועים ובתי הקפה פולטים את אחרוני המבקרים, ומוכר הנקניקיות גומר למכור את אחרונות נקניקותיו, — ועד לשעת ההתעוררות הממשית שעה קצרה עד מאוד.

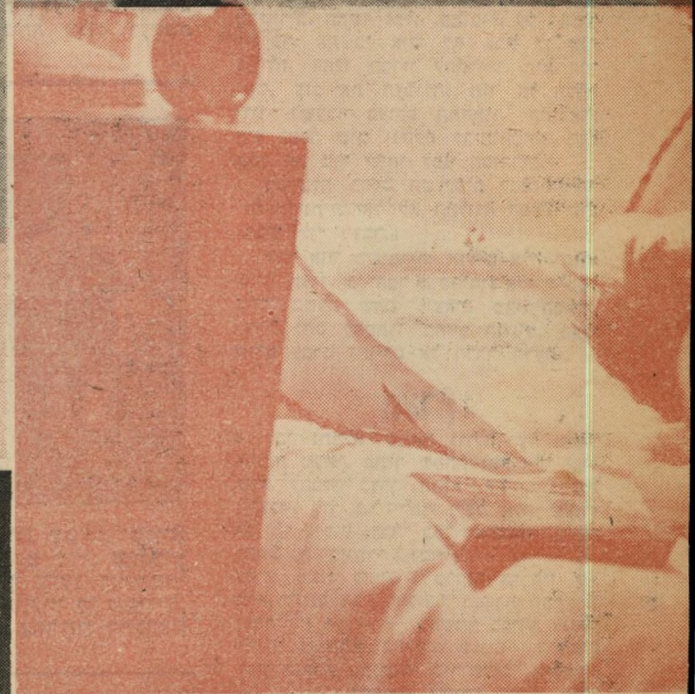
אם אתה מתעורר לפעמים משנתך, בהחליפך צד בצד, אתה שומע לעיתים קול מוכר של גלגלי עגלה — האיש המוביל את ככרות הלחם או גושי הקרח. האם לא קללת את הרעש הכבד של זקסיטורים מרעישים, בשעות מוקדמות של הבוקר? קללת — אבל היית מקלל עוד יותר, אילו לא קבלת חלב בכוס הקפה החם שלך בשעה שמונה או תשע... כשסוף סוף בא היום, ואורח העיר קם משנתה מה קורה? הוא מרים את עתון הבוקר מתחת לסף, מורח תמאה על לחם טרי, מונג חלב בכוס

מאת מקסים סלומון

יש אנשים המאמינים, כי בשעה ידועה, בלילה, הולכים כל האנשים ההגונים לישון, וכל האנשים הרעים מתעוררים... בכל זאת, כשאתה שייך לסוג האנשים הטובים וחוזר בשעות המוקדמות של הבוקר ממשחק קלפים, בבית ידיך, בו הפסדת סכום ניכר או שתית כוס מיותרת; כשאתה רואה מישהו עובר ברחוב כמתגנב, האם עמדת לחשוב, כי אדם או אשה זו, שנדמה לך, כי הם שייכים לאלה המתעוררים בחצות, הם אנשים כמוני, כמוך, המתחילים את יומם בשעה שאנו הולכים לישון? האם יש בתל-אביב חיי לילה? אולי לא כמו בפריז, הערה כל הלילה. אבל דבר אחד ברור: תל-אביב אינה הולכת לישון, מתחלפים רק זמני השינה של תושביה. בשעה מסוימת ריק כבר מוגרבי לחלוטין; אבל זה רק לשעה קלה מאוד. משעת

עיר עם עלות השחר

למכינית מצחצחת העומדת ליד הפתח... אותה שעה כבר מפקקים
 יפות, לא דוקה מעיפות של הוללות. הם עייפים מעבודת היום,
 רב לפני שאפשר היה להבחין בין אפור ושחור. הסטטיסטיקה
 עינים המעוררים נמכרים לאנשים אשר אין להם בכלל שעונים. אולי זו
 ונים המעוררים הם זולים מאוד. שעונים מעוררים בצפוי של עור
 וע כמיוחס) הם שעוני הנסיעות, — תפקיד השעונים המיוחסים
 ב, בומן, כדי שיגיעו למלון קטהדן, שם מחכה להם המונית, אשר
 ה התעופה, בלוד, לנסיעה לחוף-לארץ. שעונים אלה מיוחסים יותר
 ולרו את האיש היושב על מדרגות הבנין, ומצחצח עשרות זוגות
 זירות שווה לזו — שבה גופסים גליונות עתון הבוקר.

בענין, הצעיר האידאליסטי קיבל מידי חבריו כסופ-כסף הגון וכרטיס נסיעה לצרפת.

חלוציות פאריסאית. החיים בפאריס לא היו נוחים לטיפוח רעיונות חלוציים. אט אט התרגל הצעיר לחיי מותרות, ללא עבודה, כשאל הכסף בא במגע עם מומחים פאריסאיים, שהתמחו בשיטות של החרמות ללא רקע פוליטי. כשחזר, כעבור כמה שנים, לארץ, היה מומחה בשיטות אלה.

במשך עשרים שנה תפס אותו אדם מעמד נכבד בעולם התחתון בתל-אביב. כל חוקר הכיר היטב את ה"מודוס אופוני" (הוא "שיטת הביצוע" הקבועה) שלו, כשם שפנהלי בתריסור הכירו את פניו. **"כולם לקחו..."** כשקמה מדינת ישראל היה אותו אדם "בחור" — אולם כעבור זמן מה חזר לבית-הסוהר ביפו. הפעם לא קיבל על עצמו את הדין בשלוחת נפש: הוא מחה נמרצות נגד מאסרו.

תפסו אותי כשלקחתי כמה חפצים מן הרכוש הנטוש ביפו, התלונן, "אין זה פשע. כולם לקחו. מסקרים, חיללים ואורחים, מה פתאום תפסו אותי?" וכשנשאל לסיבת התרגשותו המזדהה הוסיף: "נשבעתי להיות אורח נאמן במדינת ישראל, ולפנות עורף לעבר..."

אלא שהעבר לא פנה לו עורף. כשרירי זה את עתו השתדלו ידידיו ההזיקים, מנהלי בית הסוהר, לדאוג לו, הוא סוהר בבית-מלאכה ממשלתי, אולם המזל לא היה לו פנים. בבית-המלאכה נגנבו כמה מכשירים, החשד נפל, "כמובן", על האסיר לשעבר, אף כי איש לא אמר לו זאת גלוי, החלו חבריו להתרימו. הוא הת-יאש, עזב את העבודה, חזר אל חברת ידידיו-לשעבר בעולם התחתון. התוצאה: הוא נאסר שוב ונשלח לבית-הסוהר, שם שפך את מרי שיחו לפני הסוהרים, כשנשלח בפעם השלישית לבית-הסוהר של מדינת-ישראל לא התלונן. הפעם שוב "הגיע לו" הדבר...

אמר אחד משומרי: אנשים אלה יחזרו אלינו תמיד, כי חסר מוסד סוציאלי שיטפל בהם בשעה שהם יוצאים מבית-הסוהר, יעזרו להם להסתדר בחיים הגונים, מבלי שרית עברם יחזירם אל הדרך הרעה.

הארץ

לבי נתמלא שמחה גדולה, עד שנוחו דמעות מעיני. מתוך שמחה זאת איני יכול שלא להביע בדרך הזאת את ברכתו הלבבית לח' ג. וילבר ולכל אלה שעזרו לו וכן לדפוס "דבר" בעד האמצאה הגדולה והחשובה ביותר ("דבר") — — — — — נפרץ מעון לחיילות ברחוב הירקון 87, ת"א, ונגנב רדיו פיליפס ועשרה תקליטים ("חרות") — — — באשמת מכירת צנצנת לבניה מוחמת בחרקים שונים הועמדה לדין הנהלת "חובבה" בירושלים ("הבקר") — — — בחתונה שהיתה לאיש מקי בצפת, ביקש אחד המסובים לומר "מי שברך" לחבר יוסף ויטארינוביץ סטאלין. השמש אסף למעלה מחמש לירות. ("דבר") — — — ילדה בת עשר שביקשה מים זשטייה בבית אחד בנחלת ציון, ירושלים, הוציאה מארון הבגדים מעיל שבו נמצאה טבעת זהב ("הצפה") — — — נצרה בת 14 ניסתה לאבד את עצמה לדעת עיי שתיית רעל. היא הסבירה עצדה בזה שיש לה צרות בבית, ובבית הספר שונאים אותה ("חרות") — — — יוסף זאבי נפגע ביום ו' ברבבו על אוטובוס ברח' הכרמל בתל-אביב עיי מכונית משא, אולם לא נפגע ("על המשמר").

משרד הבטחון... המועמד לחתונה השתחרר זה עתה מהצבא, לאחר ששירת בו במשך למעלה משנתיים. לפני כשנה באו לארץ הוריו והוא ביקש לקבל עבורם סיוע ממשרד הבטחון. אולם נתברר, כי את הסיוע המ"ניע למשפחת חייל מקבלת — אשתו. מש"נודע הדבר לחייל, עלתה בו תשוקה רבה להכיר את בת זוגו. הדבר לא היה קשה, כעבור כמה שעות עמד הצעיר אל מול בחורה מאותו קיבוץ ושאלה, האם ידוע לה, כי היא אשתו. הבחורה, שסברה כי בן שיחתה מתכוון למסקנות מעשיות, הישיבה בפשטות צברית: "אל תהיה חכם כזה, שיטה חלשה מאד". אולם הוא אמר, כי כל מה שהוא רוצה — שמונה חודשי סיוע להוריו.

בעזרו מסלל בענין זה, במשרד הבטחון (לפי שעה ללא תוצאות), החליט לשאת בחורה אחרת. וכאן התעוררה השאלה, האם תהיה זו ביגמיה? לאחר שקצין המשטרה הרגיעו, הלך הצעיר בלב שקט ישר לרבנות, כדי להרשם לחופה. לידו נסתיימה פרשת נשואיו הכפולים. אולם לא כן המשטרה, שפתחה בחקירה, כש"היא מיחסת לקיבוץ עבירה: קבלת כסף בסענת שוא..."

אדם יצא מכית-הסוהר

כשיצא השבוע אדם בגיל העמידה מש"בית-הסוהר בתל-מונח, נסתיים עוד פרק בפרשה, שהיה יכול להיות נושא לרומאן. הדבר התחיל לפני כארבעים שנה, כש"אורח אדם למד בגימנסיה הרצליה, בכיתה שלמדו בה משה שרתוק ועוד כמה אנשים ידועי-שם כיום. בכיתה גולדו רעיונות

הקומה הקטנה והחלק הגדול, ש"ורכבו" עברו לא סחות ממאה רוצחים ואלפי עבדי ימים אחרים בימי הוזהר שלו, כתובע במדינת פולין (כיום) — "עולה חדש", סגן פרקליט מחוז ת"א. שקט בדבריו ו"החיוך אינו יורד מפניו, אמר כב' הש"פ, כי "יש רגליים לדרישה, שהנאשם צריך להמצא בערבים בבית ומכך תצמח תועלת לחברה". אבל ערב אחד בספטמבר 1950, לא נמצא יצחק בביתו, ועל כן לא נשמע לפקודה ויש להענישו...

ואז קם סניגורו של שם טוב, עו"ד גדעון בגליה, ושאל: מנין לכם שלא היה בבית? הרי השוטרים לא נכנסו לי"חדרו. מדוע לא נכנסתם לבית כשבאתם לבדוק את הדבר? שאל הקטיגור, ועל כך השיבו השוטרים, כי אמו של אסיר ה"בית ביקשה מהם שלא יעשו זאת, מכ"ן שבחרו נמצאות בנות ערומות. והם כיבדו את בקשתה...

מתברר, כי לאחר ההסכם הזה בין ה"שוטרים לבין הגברת שם טוב, היו באי כוח החוק מוסיעים ברחוב, מול הבית, וקוראים כלפי הגוזזתה למעלה: "יצחק! יצחק!" כאותה יוליה על הגוזזתה הק"טנה, היה או יצחק מתגלה לעיני השו"רים וזה היה משקט אותם. ואולם אותו ערב קראו במשך שעה ארוכה ליצחק ו"הוא לא הופיע. — "צעקנו מכל הרוחות, כל השכנים שמעו, החוב רעש — ו"יצחק לא בא" — אמרו...

אמר כב' השופט: יש לציין לשבח יחס עדין ואדיב כזה של המשטרה, אולם כל עוד לא היו השוטרים בחדר, אי אפי"שר לקבוע אם יצחק נעדר ממנו וכפי ש"התבטא הסניגור: אולי באמת ישן אותה

זהה את עצמך

תמונה זו צולמה בת"א ביום 13.1.51 בתור זמניות לפ"ת קורא שיוזה את עצמו ויפנה ראשו למערכת יקבל פרס — 2 ל"י. כשבוע שעבר זיהה את עצמו בן צבי, רמת-גן. לקופאי אין מזל: התלמיד יצחק שטאנר, 11, גבעת ברנר, הופיע, בלי זהאמין שנותרו לו כפויים, אחרי ש"העולם הזה" כבר הודיע בשמחה שלא נמצא מזדהה תמונה מגדלין 684.

אידאליסטיים, וביניהם הרעיון להקים מפעל חלוצי מסוים. אלא שחסר כסף.

כשגמרו החלוצים הצעירים את חוק לימודיהם, הגה מישהו רעיון נועז: את הכסף יש לקחת מסוחר לבנוני עשיר, שהיה רגיל לעבור את הגבול בקביעות, בדרך מסוימת.

מכיון שרעיון ההחרמות היה אז מידרי: (באותו זמן נתפרסם ברוסיה צעיר משום בשם דגיואשבילי, שעסק גם הוא בשעתו בשיטה זו, עד שעלה לגדולה וקרא לעצמו בשם סטאלין) הוחלט לגבות מאותו סוחר לבנוני "תרומה", אלא שבשעת מעשה קרה מה שקרה, המשטרה החלה להתענין

שעה, או בכלל לא חשקה נפשו לצאת אל הגוזזתה ולכן — זיכה אותו...

שתי נשים ללא סיוע

יום אחד הופיע במשטרת תל אביב בחור צעיר ואמר, כי יש ברצונו לדבר עם המומחה המשטרתי לעניני חוק. מש"נתקבל על ידי הקצין המתאים שאלו ה"צער שאלה מזדהה: "האם רשאי אני ל"התחתן?"

הצעיר הסביר, כי הוא חבר לשעבר של אחד הקיבוצים בגבע, ואם כי לא עמד תחת חופה, וגם לא התנסה אחרת בחיי נשואין, יש בכל זאת מקום אחד, שם הוא מופיע כאדם גשוי. המקום הזה הוא

(במדינה, המשך מעמוד 10) לידה ממושכים במשרדי הממשלה, הצליח להתברר גם על הבירוקרטיה המקומית. בהשקעת 200.000 דולר קם מפעל למופת על אדמת הקק"ל, באזור העזשייה בבני ברק.

מתקני חשמל מסועפים, חדישים, באר"לם התעשייה הרחב, מספקים זרם חשמלי ל-24 המכוניות החדשות. 60 מועלים, לפי שעה, מצאו עבודה במפעל הממוכן ב-100 אחוז. מכוניות מיוחדות מעבדות ריקמה, מכוניות תפירה מיוחדות גזי רות חלקי סחורות לתפירה. דוד דונסקי התענין והחל להקים בארץ מפעלי בימים כתיקונם, עוד לפני הופעת צו קיצוב ה"הלבשה (לא היה ידוע, אולי...) אבל הליטאי לא נכנע. המכוניות החדשות וה"רציונליזציה של הייצור מאפשרת אף תח"רות בתוצרת חוץ, ודוד מייצא את סחר רותמי אפילו לאפריקה הדרומית, ארץ כוח"העבודה הזול.

עיתונים

הבישוף הציני

פרטי פרשת מסעותיה של מרים ירון, מלכת היופי הישראלית, בבריטניה הגיעה עד לשכונת מאה שערים החרדית בירוש"ל. ו"נסורי קרתא" החליטו להכריז עליה מלחמת חרמה.

הגליון האחרון של בסאונג "אום אני חומה" (ילקוט מאמרים מאת אנשי "נסור" קרתא" מודסט בהידור, בסגנון מלך שש על גיר ירקרק) דן בענין באריכות: "העולם אחוז בהלה, בני אדם שרויים ב"פחד מפני המחר, ובארץ ישראל פוסקים בני אדם בבחירת מלכת יופי", מתורגם בטאון "נסור" קרתא. "הענינים החלו במ"לאכה בזויה זו כבר בשנה שעברה, למען טמא את האויר, ועל מנת לגרות את ה"צרים האפלים של בני הנוער שלהם!" "במדינות תקינות היו מרסנים פעולות תיעוב כאלה, ואת מפיצי חידודי הטומאה היו מענישים בכל חומר הדין — וכאן הותרה הרצועה! ואותה אשה, במקום ל"הוקיע את תעלוליה, מעניקים לה תארי תהילה!"

כאן באה בעצם נקודת המוקד של הרשימה: "משלחת מסעם נשי מוחתי ב"לונדון, מקבלת את פניה של זו, עם זר פרחים" וכיצד מגיב על גבלה זו הבישוף הציני ושר המנוונים ("שר הדתות" בל"שונם) מה דעתו על תועבה סטיונית זו?" "אום אני חומה" מגיע למסקנה כי: "המודרני עצמו הוא שהכניס כמות עצומה של טומאה וכפירה לארץ ישראל — ו"נפשו פנימה הריהו נהנה למראה שטמן הטומאה המציף את האויר — ומבצע נשי מוחתי בלונדון יוכיח!"

גללים

יצחק לא הופיע

"בחדר נמצאות בנות ערומות, ואל"לכם להכנס פנימה!" אמרה הגברת שם טוב לשוטרים, שבאו לבדוק אם יצחק נמצא בבית. השוטרים קיבלו הוראות, כי עליהם לבדוק אם אמנם נמצא יצחק בי"בית. כזאת היתה הפקודה, שהטיל בית המשפט המחוזי בחיפה על יצחק שם טוב, שחויב להימצא בבית משקיעת ה"חמה ועד זריחתה (בהתאם לחוק מגיעת פשעים). ואף על פי כן — לא נכנסו... כך סיפרו השוטרים, העדים מטעם ה"ביעה, לכב' נשיא ביה"ד המחוזי בתל אביב, ד"ר נתן ברזוכאי, כאשר הובא לפניו השבוע יצחק שם טוב לדין, על שלא מילא את פקודת בית המשפט ב"חיפה. ד"ר בנימין סומקוביץ, התובע בעל

כדורגל

זנה אחת אפיים

עוד ארץ אחת נוספה לרשימת הארצות, המשגרות קבוצות ספורטיות לישוראל. הפעם, הקבוצה היא מארץ התעשייה העדינה והתעוררת — שווייץ. יבשת אירופה עשירה בנבחרות מעולות של כדורגל, והרף החדש שיפתח ביום החמישי הקרוב, בין ספורטאי שווייץ והכדורגלנים הישראליים, עלול להתרחב ולהקיף גם ענפי ספורט אחרים.

גביע וגם ליגה. קבוצת "לואזן" שייכת לקלוב הספורטיבי, שנוסד עוד לפני 50 שנה (1896). הותק והשם של שחקניה העניקו להם מקום נכבד וקבוצה בנבחרת הלאומית. היא זכתה 5 פעמים בתואר האליפות וארבע פעמים בגביע המדינה. אין זה קל לבצע נצחונות מכריעים באי רופה, מאחר שדרגת הקבוצות משתנה, דהמלחמה על הגביע נטושה בדרך כלל בתריפות ובזריזות. השנה נמצאת הקבוצה בשיא יכולתה. היא בעלת הגביע וצועדת בראש הליגה. בין שחקניה הקבוצים השתתפו חלק בנבחרת הלאומית לאליפות העור למית בריווייה-זאנרה, ושלושה לובשים בקי ציעות את צבעי המדינה.

שרשיה בינלאומית. כאשר שומעים על קבוצת "לואזן", מיד צצה השלישייה: שטובר, בוקא וסרילדנדר. גיאורג שטובר (25) הוא השוער הקבוצה של הנבחרת הלאומית של שווייץ. השתתף בהצלחה במשחקי הגביע העולמי ולמרות היותו נמוך קומה (נוסף לכך, בלונדי) הוא מגן בכשרון על שער קבוצתו. רודי בוקא הוא הסטופר השווייצרי (29) המהמה, ביחד עם השוער שטובר, את קו ההגנה החזק של נבחרת יבשת אירופה. כדי להשלים את השלישייה המרכזית, יבוא לארץ גם החלוץ המרכזי ז'אן סירי פרידלנדר. שחקן בן 30, שרכש לו שם ביולי אומי הודות למישחק תוקפני פורץ ופצצה, הנשלחות לשער מכל זווית ובכל הזדמנות.

קמע עז שתיים. לכל קבוצת כדורגלנים יש קמע או סמל הנותן, לפי אמונת השחקנים, מול במשחקים קשים. לבחורי "לואזן" יש קמע מקורי ביותר: ילד צעיר, מבני העיר, הבא לכל משחק כאחד מתבני הקבוצה. בזמן שהילד ישנו וזוכים הבחורים, ובזמן שהוא איננו, הם מרגישים כאילו החוס המקשר בין החלוצים וההגנה נותק.

במקום רגליים - תותח

כיצד נלכדה המצודה (29 ע', 26 צילומים) — אלוף יצחק שדה — ספרית פועלים (700 פרומט).

על גג מבצר המצודה של עיראק סחיראן, ליד גבבה, עמד סאמי טאהא, המפקד הסודאני השתור של מיטב הכחות המצוריים, והסתכל על עמדות צה"ל. לפניו היתה מונחת, כאילו על מגש, גבבה וכל מרחב גבעתו. מאחוריו משתרע הר מרחב הפתוח של הגבבה הפלמיני. עיי ראק סחיראן שלט על שני המרחבים, ניהל את שני חלקי הארץ זה מזה. שבע פעמים הוטלה נגדו עוצמת הרגליים, בהתקפת מצח, לא הועילה ההתלהבות של המלחמה החדישה: לפרוץ את חזית האויב בקודתה החלשה ביותר, ליצור

יצחק שדה, אלוף ההתקפה מתחילה בשתיים

עבור על פני עמדותיו החזקות מבלי להתקיים, עד היותו מנותקת, חסרות-אספקה, חלשות-רוח. גם הפעם הוטל התפקיד העיקרי על הרגליים: גבעתי ירד על כאוכבא, משי לשי הצומת חוליקאת, כבשם בקרבות כי דונים אכזריים. המבצר הגאה נשאר מנוח, ב"בסיס" של כמה קילומטרים. החייל המתכנן: הגיעה השעה ללכוד את המצודה. המשימה הוטלה על כחות השריון, בפיקוד "הזקן" יצחק שדה.

אחר החיפוש — שטח מת: ישב שדה וניתח ניתוח מדויק את לקח שבע ההתקפות הקודמות. מטרתו: לחי סוף חיי אדם, עיי תכנון מדויק, אפי תעיה, שיטות חדשות. תחילה להשתק את אש האויב, להשמיד את קני מכונות הירייה שלו. אחר עיון, במפות, מגלים שדה וקציניו משהו דרך גישה למבצר ב"שטח מת" — מוסתרת מעין אויב ונמצאת מחוץ לתחום פגיעת הנשק האנטיטנקי שלו.

בעברית עסיסית, בלשון צבאית בהירה, מתאר שדה את כיבוש המבצר, בו לא היו כל אבדות (רק בפעולת התעמיה נהרגו ששה ונפצעו רבים).

אחר הנצחון — בקבוק קוני יאק: מכונות ירייה כבדות, מרגמות, תותחים פולטים אש תופת. הבניין מת עשן עשן. המכונות מטאטאות את תגות בצורות צופים, מוט הדגל נפגע, הדגל המצרי נופל ארצה — 107 דקות אחר פתיחת ההתקפה.

עוברים להסתערות: הטנקים נעים, שורה ארוכה של זחלים זוה, החבלנים מבקעים את גדר התייל, פורצים בקרי, ברגע שהמסתעררים מתכוננים לקפאים (קרב פנים אל פנים), הקרב האכזרי ביר — קרב האמצעים — יוצאים המצרים מן המבצר, ללא נשק, ידיים מורמות, יצחק.

יצחק שדה האלוף המנצח, מציץ בפי המצרים ורואה מחד מות בעיניהם, הם מבוהלים, מוכי תימהון, אדומי עיניים, מושפלי ראש. בבניין הוא מוצא דם קרוש, סימני פיה של אש, עשן, נוהו, סירחון, פגרי אנשים.

במטהו הקרמי מחכה לו בקבוק קוני יאק ועונה מאפה בית — מתנת אשת מפקד המטה. אחר הוא נוסע לכינוס פלמ"ח בגבעת ברנר, להציג את דגל ה"מצרים שנלקח בשבי", לתל אביב הלי לית — לשמית "הליים" ב"בסיס".

כמגן, נקבע הודות לכתפיו הרחבות (אם כי קשה לרכב עליו במשחק הכדורגל) וחוסן-גופו. כאשר באות קבוצות מחוץ לארץ מחפשים תמיד את השחקנים הכריזים והחזקים ביותר. מכיון שבדרך כלל יורדה היציבות הגופנית של השחקנים

מושה מלמד, בולם החוס המקשר נותק

בארץ. מצב זה היה גם לפני תקופת הצנע. קשה למצוא בחורים חסונים, מלמד נמנה בין הכבדים. לידו צועדים חביבי, אורי, קרני ווייס. גופו העצום התאים לחסום כדורים, ומקומו בהגנה התאים ליכולתו וכשרונו.

הסרידה הראשונה מן ישראל אירעה בשנת 1945. משה מלמד רכש את הדרגה והרר טינה והוא נסע עם קבוצת "הפועל" לקסיסין. הקבוצה שחקנה 3 משחקים ונצחה, הפסידה במשחק אחד ויצא כתיקה. במשחק השלישי נפצע משה. לט העלוונה, כך שהפגשה הבינלאומית הראשונה הביאה לפציעה, אך הנסיון הבינלאומי נרכש.

ברכה עז התורה בשרפרנציס: קני העולם החדש — אמריקה — נקרא לכדורגלני "הפועל" מאותה הסיבה עצמה, שלשמה נוסעים כיום השרים. למטרה היתה לאסוף כספים, כדי לבנות את איצטדיון "הפועל" עיי דב היו המנות. נחמיה היתה גדולה, הכספים נאספו, אך האיצטדיון עדיין לא נבנה. אנשי "הפועל" שחקו 9 משחקים וזכו בחמשה, הפסידו בשניים ושניים נסתיימו ללא הכרעה. קבלות הפנים החמות והתודות המקימות (נוסף למעורבות הלילה, מודעות הניאון והרעש) השפיעו על השחקנים ביותר, ומשה הושפע כל כך, עד שחל שניו בחייו הפרטיים. בסוף פרנציסקו, הזומנה הקבוצה בחג השבועות המי לברך על התורה ולתשואות היהדות המי קומית ברך חניך "תחכמוני".

תפקידו של משה מלמד היה מגן-שמאלי או ימני — אם כי היום רואים בו את הסטופר הטוב שבארץ. המפנה נפל בעת שאלי פוקס — הסטופר הישראלי המוכי שר — שהצטרף למסע "הפועל" חלה, וחפשו בעלי-תפיים שימלא את מקומו. במשחק הגומלין נגד כוכבי גיורירק, שקויים לאור פנסי החשמל, הופיע מלמד כרץ-מרכזי-בולס ומאז הפך תפקידו זה לתפקיד קבע, מאחר שהמקצוע החדש קסם. החזיה הגדולה ביותר (ולכל ספורטאי יש דבר כזה) היתה בפילדלפיה. כוכור, הפסיק דה קבוצת "מכבי" נגד נבחרת הכוכבים המקומית, ואנשי "הפועל" רצו להחזיר את כבוד הכדורגל הישראלי. המשחק במקום זה, שמרובים בו הגרמנים האנטישמיים ושונאיישראל אחרים, היה מסוכן וחם. הישראליים לחמו על כל כדור וכדור וזכו בנצחון של 1:0. שמה ספונטנית נואת, והורה חמה כל-כך לא היו בפילדלפיה, הרבנים, שהתנועעו לקצב צלילי הרומבה, הפתיעו את הישראליים. משה מלמד, שגם צע בפניו, המשיך לשחק והשמחה שבאה אחיכם שמה פצוי לפצע.

בשתי המשלחות האחרונות לתורכיה נטל משה חלק, ובקורתו הישרה והגלויה אף עוררה סערה בקרב חבריו. הסטופר עצל בתורכיה ויש לזקוף בהצלחה חלק ניכר לזכותו.

אביב. כזכור, הפסידו שחקני "לואזן" בפי גישה הראשונה על אדמת שוויץ בשיעור של 1:2. ונדמה שכל מסעם אינו מכון אלא להחזיר לישראלים מנה אחת אפיים. ביום השלישי (23.1.51) תתמודד נבחרת "לואזן" בקבוצת "הפועל" תל-אביב. ההתחרות תקויים על המגרש המדווש של "הפועל" ביפו ובשבת שלאחר-כך (27.1) תעמוד "לואזן" במבחן הקשה ביותר, בעת שתצא נגד נבחרת מחוזות של "הפועל" ו"מכבי".

מורה דתי הפך לכדורגלן

נוסף לתפקיד שחקן כדורגל, מיועד למשה מלמד תפקיד נוסף בנסיצות לחוף-לארץ: הוא מייצג את הקבוצות והנבחרות הישראליים בבתי-כנסיות, תפקידו לברך על התורה בעברית של "תחכמוני" ובהברה צברית. הרץ-המרכזי-הבולס (סטופר) נעשה פופולרי ביותר בזמן האחרון. הוא אינו משחק עם קבוצת "הפועל" תל-אביב: מלחמה לו בזקנים ובגבאות הספורטיבית, למען הצעירים.

ההתחלה בתל-אביב היתה בבית הספר "תחכמוני" ואחייק הומשכה בסמינר למורים של המזרחי בירושלים. כרגיל, ההתחלה הקריירה של הכדורגל בשכונה ובבית-הספר. בימי ראש-החדש לומדים רק 4 שעות וכל הספורטאים היו רצים למגרש ליד גמנסיה "הרצליה" לבעוט בן-גוריון, שהיה מסתלק מ"הרצליה", כדי לשחק עם בעלי-הכיסות מעמסם לא יצא שום-דבר בענף הכדורגל, אך משה המשיך לשחק במגרשי נורדיה בצפון. במקום הבתים המוסארים היה אז הכל חולות ושפע מקום כדי לשחק בכדורגל.

מלמד בן 14 הצטרף לחבריה הצעירה (יוסקה חיות, משה אור, שנייצר ואחרים) בשכונה. כולם שחקו "במכבי" מולדת, שצדעה במקום הראשון בליגה לנוער, וזכר הצעירים הנכנסים לקבוצות בילדות, הצטרף משה, מכיון שכל השכונה היתה שם. אימונו של פולק (מיופיה-הכוח של עירית רמת-גן, העושה עתה בשליחות באנגליה ובסקוטלנד, כדי ללמוד את תורת גידול הדשא במגרשי כדורגל) נשא פרי, ומשה שחק בתפקידים חלוציים. העניינים לא היו חלוקים ב"מכבי" ומשה נשח את המגרש לשנה. החביב לכדורגל החזירה אותו למגרש והוא משחק ב"הפועל" הכובש (בהשגחת זאבקה פורמן). יתכן מאד שאותו "כסיפר" היהיל היה ממשיך במשחק שסט, אלמלי מקרה, שחל בחג השבועות, שנת

קבוצת לואזן, כדורגלן הפרידה נסתיימה בפציעה

1940. קבוצת "הפועל" א' עמדה להתמודד בירושלים נגד קבוצת "מכבי" ו"הפועל", המקומיות, וכתוצאה ממחללת של אחד השחקנים צורף הצעיר בן 16 לקבוצה הראשונה. תפקידו היה חלוץ מרכזי, והוא המשיך בתפקיד נכבד זה במשחק נגד רמת-גן, והרביץ אף שלושה שערים. בהמ' שך הזמן מצא המאמן-מוססה פוליאקוב — שמקומו של הבחור הבריא דוקה בהגנה. הוא המשיך לשחק עם הקבוצה הראשונה וקנה לו שם — בכוחו...

הקאליבר הכבד. תפקידו של מלמד,

אמונה זו הביאה למחלוקת בין השחקנים והנהלת האגודה, מאחר שהשחקנים דורשים להסירו לארץ. נראה שהקמע גורמת לקשיים, ובמיוחד, כאשר היא אינה מטבע, אלא נער בן 15 לערך.

שחקני "לואזן" יקיימו על אדמת יש"ר אל ארבעה משחקים. המשחק הראשון ייערך היום (יום חמש), בפתח-תקוה, בין האורחים ונבחרת מעורבת של "מכבי" פתח-תקוה ורחובות. בשבת הקרובה ייערך משחק הגומלין בין "לואזן" ו"מכבי" תל-אביב, על מגרש איצטדיון "המכביה" בתל-

בכורות. חופה וגירושין

■ **לסימן טוב גנה** ולאשתו לוטין, נהג זחל שהפך מזכיר חברת מוניות, "גיבור ישראל" על מעשה גבורה בקרב המבריע על עיראק סוידן, נולדה בת בכורה.

■ **לאירי צבי** (ספר הקטרוג והאמונה) **גרינברג**, 54, ולאשתו **עליזה**, 23, בן בכור.

נישואיו של פייטן המרי והתחיה, נציג "חרות" בכנסת, אדום שיער, גבוה, צלום, ממושקף, למעצירתו הצעירה, שנערכו לפני 10 חדשים, ללא פרסום, הוחזקו בסוד עד להולדת הבכור.

■ באותו שבוע נולד באותו בית חולים ("אסותא" ת"א) בן בכור לח"כ אהרן יריבו של אורי צבי גרינברג. **לנתן**

ברברה סטנוויק
אנה פניך מועדונית

■ **ילינמור** לשעבר ראש לח"י ולאשתו **אפרת** — בן בכור.

■ לח"כ **שלמה דלל** (הוועד לשחרור לאומי) **קולק**, ולאשתו **בטי** — בת.

■ **דודי סובל**, שחקן הקולנוע ולאשתו **ג'ין** (ג'ינס קטנות) **אליסון** — בן בכור.

■ **ג'ון** ("ענני זעם") **שטיינבאך** החל לצומת זאת, מבראשית: בגיל 49 נשא לאשה, בשלישית, את **אלין אנדרסון סקוט**, גרושתו של שחקן הקולנוע **זכרי סקוט**.

■ זמרת הקולנוע **דיאנה דורבין** נישאה אף היא בשלישית. בת ה-28 לבן ה-44 — **מפוק הסרטים הצרפתי, צ'רלס דור**.

■ **אורל** (גשר היס) **פלין** לא עמד במבחן, כאשר אנית הטיולים שלו "זקה", בה בילה את ירח הדבש שלו, נתקלה

בסערה יס-תיכונית, חלה במחלת היס. ציחה: "ענני בחוף, בכל חוף שהוא". לבסוף עגנה האניה במל ספרדי שמם. ארול פלין נשט את אניתו, הצבועה בש" חור מבחון, נטל את כלתו, שלוש כלביו ותוכי וחור, בטיסה, לפריס.

■ **בטי גרייבל**, יפת הרגלים, היתה יותר מיושבת בדעתה: כאשר נאלצה בסרטה ההולך ונשלם לשחק תפקיד, בו עליה להרבות בסריגה, עברה קורס יסודי בסריגה ועתה סיממה סריגתן של שתי אפודות לשתי בנותיה.

■ לא כן **ג'ודי גרנד**, שניסתה להתייבד בקיץ שעבר על-ידי חיתוך גרוגה. השבוע התגרשה מהבמאי **וינסנט מינלי**, אחר חמש שנות נישואין.

■ איתה שעה התגרש **רוברט טיילור** מאשתו **ברברה סטנוויק** ברומא, שם הוא משתתף בהסרת ספרו של סנקביץ "קח האדים?" (אנה פניך מועדונית) משם יסע להתבודד בחווילתו הפרטית.

נסעות, אדיבות ושפעת.

השבוע היו שרי המדינה עסוקים ביו תר — בנסיעות:

■ אחר חדשים וחצי חזר שר החוץ, **משה שרת**, ארצה. אמר שרת, שחזר במטוס "מוליטוב", אחר חופשת מרגוע בריביירה הצרפתית: "נשמר גם להבא על שיקול עצמאי בענייני העולם".

■ המטוס שהחזיר את שר החוץ ארצה, הסיע לארצות הברית שני שרים: את שר החקלאות, ששינה את שמו, לפני קבלו דרכון דיפלומטי — **פנחס לבון** (לוביאניקר) לרכישת מלאי, **הרב יהודה ליב מלימון**, שר התורה, לזיוונו המגבית למור סדות הדת במדינה.

■ לפני צאתו מינה שר החקלאות את הח"כ המפא"י **יוסף אפרתי**, 53, לתת שר החקלאות: הכשרות של הח"כ שב השיער ופיקח המבט: בית ספר תיכוני חקלאי בפתח-תקוה, חברות של 25 שנים בקבוצת "גבע" כעובד פלחה, בהמות, מטע הבנות, הכרם והרפת.

■ שר הדתות השיב תשובה מעודדת, טרם המריאו, לאימאם העדה המוסלמית בחיפה והמחוז, **השייח אמין קאסם מוחמד**, שקבל על המצב הדתי והמוסרי הירוד בקרב בני עדתו: אין המון העם מבקר בבתי התפילה וכל מעיניו נתונים בהבלי העולם הזה.

■ עם צאתו של הרב מימון, נתחשל זמנית, הכשר הממשלתי בעניין החינוך במעברות. קם **שבתאי לוי**, ראש עיריית חיפה לשעבר, והודיע כי בידו מכתב מאת שר המשטרה, נציג הספרדים בכנסת, **בכור שיטרייט**, בו מבטיח הלה להתיר פטר, באם לא ייבחר שבתאי לוי לראש עירייה מחדש, בניגוד להסכם מפא"י—

מפ"ם המבטיח את ראשות העיר **לאבא חושי**.

■ **זאב שרף**, מזכיר הממשלה ונציב המנגנון, עיף מכל זאת, יצא לחופשה.

■ אותה שעה חגג אבי מנהל הרכבות, **ראובן פייקוביץ**, את יום הולדתו ה-75. אחד מבניו הוא **יגאל** ("משחרר הנגב") **אלון**, אשר היה שומע, בעת מלחמת העצמאות, לעצות אביו, שעלה ארצה בגיל 16, היה ממייסדי מחניים וכפר תבור, שאחיש (סמל) בגדוד הצבא התורכי, שאיבד את רוב אנשיו בנסיון הנפל לכבוש את את איזור תעלת סואץ.

■ לפני דפקו את הדלת מאחוריו ברעש, אחר כשלונו בבחירות, שלח **דניאל אסטור** ספרי תנ"ך בכריכת כסף — שי לראש עיריית האג, בירת הולנד, ומימני שבפלוריה של ארצות הברית.

■ ראש העיר החדש של בירת המדינה, **שלמה זלמן שרגאי**, עלה ביום השבת לתורה בבית הכנסת "ישורון", כשהוא עטוף טלית שציציתיה — תכלת, טלית גזירה זו היא ירושה מרב החסידים, **הרבי מראדוץ**, שמצא את החלון בים והפיק מדמו התכול ציציות לטליתות של כמה מעשרות בחירי חסידיו.

■ גרוע יותר היה חלקו של **שחר לזל**, סגן ראש עיריית חיפה הערבי, אשר לא קיבל היתר מעבר לעיר העתיקה, על מנת להשתתף בתפילות חג המולד האור תודוכסי.

■ הנמקת שלטונות הירדן: סגן ראש העיר חסוד בשיתוף פעולה עם היהודים.

■ שני נציגי האוצר בלונדון הערפלות היו קרבנות מבטת השפעת המשתוללת באירופה: **דוד** ("דולקס") **הורוביץ**, יועצה הכלכלי של הממשלה ומנהל אוצרה **וישראל** ("הגיינצי") **קוזלוב**, המומחה הישראלי לענייני דלק.

צנע, בריחות ומוות

■ **הירוהיטו**, מיקאדו (קיסר) יאפאן הנהיג צנע. הוא צמצם את משכרתו ל-38 מיליון יין (28 אלף לירות) לשנה, פיטר 4050 ממשרתיו והסתפק ב-950 הנותנים, הסתפק בשתי חליפות ערב, ביטל את הנהגת להשליך בגדיו אחר שלבשם פעם אחת בלבד.

■ **גייקוואר**, המהגרה מברודוה, שהורד מכסאו על שבזבו ארבע מיליון לירות במשך "ששה שבועות של תענוגים" בפאר ריס, איגד מאה נסיכים הודיים מנושלים לאיגוד מקצועי, העומד לשמור על זכויות תיהם. קובלגותו הראשונה: "אף נסיך שהורד לא הוזמן למסיבה רשמית, מיום הכרות העצמאות בהודו".

■ **מינו רוסי**, הזמר הצרפתי החשוד כמשתף פעולה החליט לסגת. ביטל את

שני הקונצרטים שהיה צריך לערוך, הפליג באניה הראשונה, שנודמנה, לצרפת. הסבי רתו: סיבות משפחתיות.

■ הסבר אחר: בקשת הקונסוליה הצרפית, למען בסחוננו.

■ זמרת אחרת, **מרגרט טרומן**, בת נשיא ארצות הברית הצליחה יותר. אחר הופעות בינוניות למדי, עמדה לחתום חוזה עם שרות השידור הלאומי בארה"ב (ג.ב.סי.) שיבטיח לה כ-1500 לירות עבור הופעה. בשנשאל סגן נשיא החברה באם מרגרט תוכל להרחיח כדי 70 אלף עבור לשנה (פי שתיים ממשכורת אביה, הנשיא) המהם בתשובה: "זה אפשרי, אבל תצטרך לעבוד לשם כך בהתאמות יתירה".

■ לפני הפליגו לאירופה, לקבל עליו את פיקוד הצבא האטלנטי, נבחר **דווייט**

רוברט טיילור
להתבודד בחווילת הפרטית.

■ **אייק** ("אייזנהואר", כגדול האמריקאים החיים, ע"י שבועון ספרותי רב השפעה בילה את ראש השנה עם אשתו, בנו ג'והן (קפטין בבית הספר הצבאי, ווסטפוינט) כלתו ושני נכדיהם.

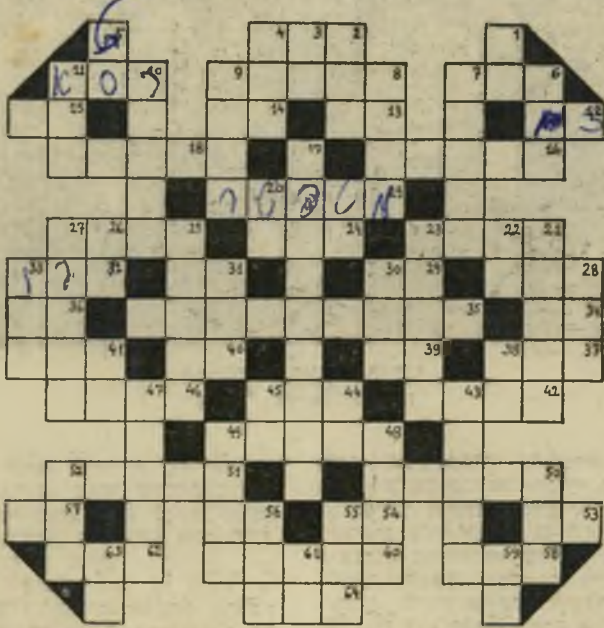
■ באותו שבוע מת ברומא, בירת איטליה, אחד מגדולי סופרי העולם, **סינקלר** ("בבטי") **לואיס**, 65, אחר דלקת ריאות. הוא היה האמריקאי הראשון שזכה בפרס נובל (1930) לספרות והצטיין בהקעת השחיתות והמוסר הכפול של הבורגנות האמריקנית.

■ בעולם מתמוטט, מתים גם הרעיונות הסוציאליסטים דמוקרטיים וגם נושאייהם. **קרל רנר**, 80, נשיא אוסטריה ומייסד הרסובליקה האוסטרית הראשונה והשנייה, היה בן אכרים שניסה להשליט את הסוציאליזם המתון, כדוגמת הלייבור הבריטי, במדינתו.

תשבץ מס. 52

מאוזון: (2) אמנם כן; (6) בהלה; (8) מחלים; (10) רהיט ישיבה; (12) קבוצת אניות; (13) מילת הגבלה; (14) נשף מחולות; (15) תבן דק; (16) אברו; (18) שרפה; (19) מוותר על משרתו; (21) לא יהי כן; (24) הפסקה; (25) מטמורה; (28) תמיכה; (29) חלש; (31) מוויילא; (32) גדול העושות; (34) נכרי שותה; (35) אפיקומן; (36) מטבע יפני; (37) אינוליד; (39) הבמה בקולנוע; (40) גבעה; (41) מין שיח; (42) גון השמים הבהירים; (44) מדינה אסיאתית; (46) עשרת אלפים; (48) בית-חרושת לעורות; (50) מעיל; (51) סתירת דבר; (53) חי באריג; (54) מידת לח קטנה; (56) מספיק; (57) חדר קטן; (58) מלאך רע; (60) מחשבה; (62) צאצא; (64) שיח בשם;

מאוזן: (1) עדין; (2) עפר או חול דק; (3) כלי מיטה; (4) בטי; (5) מגש; (6) אבק אפר; (7) מפלצת מגן; (8) אחד ממשקלי השירה; (9) תיכף ימיד; (10) סוחר (משלי ל"א); (11) האצבע האמצעית; (17) מסימי הכשרות לש- חיסה; (20) לדים; (21) צות עורכים; (22) כף; (23) בעלי-י ממשפחת המכרסמים; (25) בעל מלאכה; (26) הפקיד הגבוה ביותר באומ; (27) כינוס; (28) דרגה צבאית; (30) גזילה; (31) סוף החיים; (33) בעל קומה נמוכה מן הרגיל; (38) זה או זאת (ארמית); (41) תן!

(43) יחידת צבא רומית; (44) בהמת בית; (45) כלי קבול תפור; (47) מצב ללא פחד; (48) פחד פתאום; (49) גאה; (50) מומחה לעקבות; (52) רשות; (55) מקום שדשים בו את התבואה; (56) סיר גדול; (59) רטיבות הלילה; (61) התרוממות האדמה בשטח; (63) בעל-חי משורין.

פתרון תשבץ מס. 51

מאוזון: (1) קלפי; (4) אספה; (8) ביבר; (10) מורא; (12) צר; (13) ארמון; (16) אי; (17) ריב; (19) מוט; (20) מלל; (21) נא; (23) קל; (24) ישראל רוקח; (26) מג; (27) לו; (29) חאן; (31) זגג; (33) חרב; (35) צו; (36) לגינא; (38) הר; (39) ברמס; (41) נריה; (43) ידיו; (44) טיבט. **מאוזן:** (1) קירי; (2) לב; (3) פרא; (5) סמן; (6) פו; (7) הראל; (8) בצרה; (9) שמואל נגיד; (11) אילהו; (14) רם; (15) וט; (18) בן שמן; (20) מלקוח; (22) ארג; (23) קול; (25) מחצב; (28) תמרה; (30) אורז; (31) זג; (32) גן; (34) רהיט; (36) לסי; (37) אני; (40) מד; (42) רב.

פרסים לפותר תשבץ מס. 50

(1) משה מזלזל, רחוב מיכאליס 4 חיפה, "כוכב אדום בשמי סין" לאורג סנאו, הוצאת הקיבוץ המאוחד; (2) שרה פרייזלר, רח' מואיה 67, תל-אביב, "מים יחפים", לישראל זרחי; (3) דבורה פליסון, רח' ביליא, רחובות, "המנגן המופלא", דב שטוק, הוצאת גיומן.

המאבק על אסיה

חבר חדש לטיטו?

יוסף דג'אגאבילי-סטאלין נולד בגבול בין אירופה ואסיה. בשעה שחבריו, מחוללי מהפכת אוקטובר, קיבלו את חינוכם בג' לות האירופית החמה (דירות נוחות בלונדון, בשייץ, בוינה), ארגן סטאלין את הפועלים האסיאתיים של שדות-הגפס הקח-קוים, בילה את שנות גלותו בין איכרים אסיאתיים במרחבי הקרח של סיביר הצ' פונית, התוצאה: כשעלתה המפלגה לשל-טון נשא כל מנהיגיה את עיניהם אל המה-פכה האירופית, שציפו לבואה בכל שנה, ואילו המזכיר הכללי הקווקזי, בעל הפנים האסיאתיות המובהקות, נשא את עיניו מדי רחה.

סטאלין סיפח את צ'יאנג, עזר לו להשתלט על סין, גם כשצ'יאנג בישל-המזל ואשתו היפה בגדו בו, לא איבר את התקוה בסין. הוא תמך במאו צ'ה-טונג במשך שנים רצופות של כשלונות ומלחמת-אזרחים אפרורית (העולם הזה 685), עד שעלה לגדולה והטיל את צלו הרחב על אסיה כולה.

בימים אלה תהו מיטב המחזות בעולם על היחסים בין המורה והתלמיד. אמרו אחרים: סטאלין מתחרט, כי נוכח לדעת שגידל בחיקו לא חבר צעיר, אלא מתחרה מסוכן, סברו אחרים: להילך, בן-האיכרים הסיני קשור יותר מבכל עת אחרת לבן-הסנדלר הקווקזי.

מוסקבה נגד פייפינג. פתח במל-חמת-השמועות המחודשת ה"טיימס" הניו-יורקי, אחד מגדולי העיתונים בעולם. טען המשדר האפאני של ה"טיימס": משלחת האו"ם בקוריאה, שחקרה שבויי-מלחמה קוריאיים ומיידגה גילתה, שקיים פילוג עמוק במפקדה הקומוניסטית העולמית, וש"הסינים והרוסים מתחרים ביניהם על השל-טון בקוריאה".

לפי דברי המשלחת, התחיל הפילוג עוד לפני הנצחון על יפאן, כשהרוסים כבשו את קוריאה הצפונית. הממשלה הראשונה בפייפינג הייתה מורכבת משני פלגים: פלג אחד של קים ט'רונג השקט והמשכיל, שהתחנך במבצר הקומוניסטי-הסיני יאנגן, ופלג שני של קים איל-סונג, חניך מוסקבה, הפלג הבעד-רוסי ניצח והשפעת הרוי סים השתלטה בקוריאה — עד שירדה מה-לוחמה הגדולה של מאקארטור על הצפון. הסינים המתונים עד להתמוטטותו הגמורה של צבא קים איל-סונג, רק אז פלשו חיילי פייפינג לקוריאה, הנחילו תבוסה ניצחת למאקארטור, ללא טאנקים וציוד כבד רוס, סילקו את קים איל-סונג מן הבמה, השת-לטו על קוריאה.

ששון בבנגוראד. ימים אחדים אח-רי הפצצה של ה"טיימס" נשמע ההד בבנגוראד, התלמידים-החכמים של המרשל היוגוסלבי, חובבי המדליות, (ראה להלן) כתבו ב"סקירת הענינים הבינלאומיים", ב"ס אין הממשלה: קוריאה הפכה לזירת-התגר-שות בין סטאלין ומאו על השלטון בא-סיה. ידו של סטאלין היתה על העליונה עד להתמוטטות הצפון בסתו, מאז גברה השפעתו של החבר הסיני.

הצבא הסיני בקוריאה. אמרה הסקירה, "לא יצא כדי להגן על הפרטיגיה של מוסקבה, אלא כדי לבסס את סין כגורם חדש באסיה. תחום-ההשפעה הסובייטי לשעבר הפך לארץ-כיבוש סינית".

כופר יחיד? לעומת ניחושים קרי-צוניים אלה טענה אסכולה הפוכה: טיטו נשאר כופר יחיד במרחב הקומוניזם. ההר-כחות: בשמי קוריאה הופיעו מטוסי-דחף סיניים, מתוצרת סובייטית. בצבא הסיני עדיין משרתים 23,000 יועצים צבאיים סוב-ייטיים.

אלא שעובדה אחת היתה, בכל זאת, ברורה: הרוח החדשה של ההתקפה הקימרי ניסגית בקוריאה, בהודו סין, במאלאיה (ראה להלן) ובפיליפינים היא כיום דמותו של השתקן הגדול בפייפינג, לא זו של השתקן הגדול בקרמלין.

מאלאיה

אציל וס' אי. די.

שוטרי ה"פלשתין פוליס" אינם המר-אה היחידים במאלאיה המזכיר את ימי המ-אבק הישראלי. מזכרת שניה: מאלקולם מאקדונלד, שרה-המושבות של "הספר הל-בן", הנציג-הכללי הבריטי באסיה הדרור-מית'מורחית, מזכרת שלישית: שיטות הטוריסטים המאלאיים, המוכיחות שהללו תלשו כמה דפים מתוך ספר הטורור הא-

רצישאלי.

אולם בכל זאת התגבשו במאלאיה שיטות טרור מקוריות לחלוטין, שלושה-ארבעה איש עולים לאוטובוס בלילה, נוס-עים בו עד שירד אחרון הנוסעים האחרים, מבעירים את המכונית. קבוצת טרוריסטים נכנסת לבית-ספר, מנתקת את חוטי הטל-פון, גואמת נאומים קומוניסטיים נלהבים לתלמידים, לוקחת את כרטיסיהויהיה שלהם ומסתלקת. כרטיסיהויהיה הם אחד מעמודי התווך של "משטר-החירום" הבריטי, והר-טוריסטים עושים את הכל כדי לשבש

טיטו

צו תנועה הביתה

המלחמה הקוריאתית היא גן-עדן לעת-נאים, המתרוצצים כאוות נפשם בשטחי המערכה, אפילו אחרי הצנוורה החדשה של מאקארטור. פחות אידאליים התנאים בשדה-הקרב השני של המלחמה האסיאתית: טיבט.

כשך החלו כחות סין לחדור לגג העולם" ההררי, בזחילתם האטית לעבר להסה, בירת הדאלאילאמא, אצו שליחי כל

תלמידי בתי הספר התיכוניים בפייפינג מתנדרים לצבא

23,000 יועצים צבאיים ומטוסי דחף

הסוכנויות הבינלאומיות אל העיר קאלימ פונג, שעל גבול הודו וטיבט. שם הגיע מסעם אל קיצו — איאפשר היה לחדור אל ארץ הלאמאים.

אט-אט הפכה קאלימפונג הנשכחת לסיר-בישול, בו הפכו שמועות מעורפלות, כוד-בות זמפקקות לאמיתות קדושות: ידי-עות שנתפרסמו למחרת היום בכותרות הראשיות ב"שינגטון, לונדון, ניר-דלהי (וישראל). העתונאים הבריתו כמה פעמים את הדאלאילאמא, כבשו עשרות פעמים את להסה, הנחילו תבוסות ונצחונות לצבא הטיבטי, כי הדמיון הסובה עליהם.

450 ק"מ שממה. לפני שבוע הגי-עה אליהם הידיעה הראשונה שנראתה, פחות או יותר, ככונה: לשמע הידיעות על נצחון הסינים בקוריאה החליט הדאלאי-לאמא בן ה-16 לצאת מלהסה ל"סיר

פיוס ה-12 במסגרת נעירת השנה הקדושה

16 קדושים וכפרה לעוונות

רשמי, אף כי הסינים עודם נמצאים במר-חק 450 ק"מ של שממה הררית ממנה. נחשו העתונאים: הדאלאי-לאמא יעבור לאיטונג, ליד הגבול בין טיבט והטיקים, מדינת-החסות היהודית, למרגלות ההימאלא-יה, ויהפכנה לבירה זמנית.

בינתיים — הגיעו גם ידיעות ראשונות מן השטח הכבוש בידי הקומוניסטים. מסתבר, ששיטתו הנושנה של מאו, שיטתם, חניך ושיחורר בשעתו רבבות שבויים יפאניים באמצע ימי המלחמה, חדרה גם לטיבט. הצבא הסיני בטיבט גותן לחיילים טיבטיים שבויים חינוך קומוניסטי יסודי, בתוספת

סכום של 100 סאנג (כ-2 לירות) וצורת-נועה הביתה...

יוגוסלביה

המרשל אוהב מדליות

ככל שגובר הרעב ביוגוסלביה, שגרגם ע"י הצנזורה, גוברת תלותו של המרשל טיטו בבאר הדולארים האמריקאית. אולם הברית בין הדיקטטור הקומוניסטי והנשיא הדימוקראטי אינה פשוטה כל כך. שני הצדדים מתקשים לפייס את מצפונם האי-דיאלוגי.

טיטו מצא תרופה פשוטה: הוא הוכיח לתלמידיו שגם התעשייה הסובייטית הוקמה בעזרת כסף אמריקאי, מכונות אמריקאיות, מהנדסים אמריקאים. אם מותר היה הדבר על פי חוקי מארקס-לנין-סטאלין, מדוע יהיה אסור על פי חוקי מארקס-לנין-טיטו? נמוקיו של טרומן היו חמריניים יותר: אין הזמנים כשרים לבחינה מדוקדקת של בעלי-ברית אפשריים. אחרי שהבטיח לא מכבר שלא יכיר בפראנקו הרבה-הרבה הרבה זמן, עצם הנשיא את עיניו ושלח אל הדיקטטור הפאשיסטי השמנמן שגריר אמריקאי רשמי. כי לפראנקו יש נדונה: הנוף הספרדי, העלול להיות לעמדת-מפתח במלחמת העולם השניה. ואילו לטיטו, הדיקטטור הקומוניסטי, יש נדונה שמה עוד יותר: 30 דיביזיות, מונהגות בידי מפקדים בעלי נסיון קרבי מימי הגרילה, הצבא הגדול ביותר באירופה מחוץ לגוש הסובייטי. לדעת האמריקאים תהיה יוגוס-לביה מוכנה ומסוגלת ללחום מלחמה עק-שנית בברית המועצות והדימוקרטיות העממיות, ביחוד לפי שיטות הגרילה, שצינו את יוגוסלביה בשתי מלחמות העולם הקודמות.

נגדי עבודה רגילים. בעקבות הדולארים האמריקאיים באו העתונאים וסרטאי היומנים. "מארץ" אף טיים, מפעל הסרטים הדוקומנטריים, החל להסריט סרט ממזה על עלייתו של טיטו, סיבת הפילוג בינו לבין סטאלין, בעיותיו הכל-כליות והצבאיות.

במשך חודשים ניהלה חברת הקולנוע מו"מ עם הממשלה היוגוסלבית, עד שקי-בלה את הזכות לצלם את הכל כאוות נפשה, פרט לצבא היוגוסלבי, אשר אותו יצלמו היוגוסלבים עצמם. כפרט מיוחד הסכים המרשל טיטו להופיע בסרט בכבודו ובע-צמו, כשהוא עובד במשרדו.

כשנכנס טיטו למשרדו, נדעזע המפיק האמריקאי: המרשל היה לבוש במדים מב-ריקים, עזר עשרות מדליות, כשהוא דומה, גם בפניו, גם במבנה גופו, דמיון מפליא לגרינג. המפיק חשש שהסרט יראה בעיני הקהל האמריקאי, כמלאכותי, ולכן ביקש את טיטו, בנימוס רב, כי יחליף את בגדיו וילבש את בגדי-העבודה הרגילים שלו. כשיצא טיטו את החדר בכעס, הבין המפיק שטעה: המדים המפוארים היו בגדי-העבודה הרגילים של המרשל.

עיר הוואת'קאן

זרם הזהב לא נפסק

פיוס ה-12, מנהיגם בן ה-74 של כמה מאות מיליונים קאתולים, כרע על ברכיו, כשהוא לבוש מעיל לבן. הוא הניח על המפתן לבנת זהב, שנשאה את האותיות החרותות: "מתוך אמונה באדוננו ישוע כריסטוס, בן האל החי". כך סגר האפיפי-ר, באופן סמלי, את הדלת הקדושה, שפתחה בדיוק לפני שנה, וסיים את השנה הקדושה.

היתה זאת השנה הקדושה המפוארת ביותר של הכנסיה הקאתולית מאז השנה הקדושה הראשונה בשנת 1300. 3,200,000 צליינים באו לרומא, פי 6 יותר מאשר ב-1925, פי 10 יותר מאשר בשנת 1900. 16 איש ואשה הועלו לדרגת קדושים. דוגמה חדשה — עלייה לשמים של הב-תולה מריה — הוכרזה.

דת מודרניסטית. האפיפיור הזקן התאמץ מאמץ יתר: הוא קיבל לראיונות מיוחדים כמה אלפי מבקרים, ערך ראיו-נות ציבוריים ל-2,830 צליינים, כשל-עמים הצטופפו 40,000 איש יחד בכיכר-כנס פטר. 42,000 צליינים השתתפו ב-34 ועידות בינלאומיות, 203,558 ביקרו בתע-רוכות של אמנות דתית, שכללו הפעם גם אמנות מודרניסטית וסוריאליסטית. אף כי נסתיימה השנה הקדושה עצמה, הכריז האפיפיור כמה הנחות למאמינים שלא הספיקו לצללה כדי לכפר את עוונות-תיהם: יכול אדם להשתחרר מחטאיו גם אם יעלה ברגל בשנת 1951.

של המוסיקה. קוסביצקי ניצח על שתי סימפוניות, שנתפרסמו בתפסתן המיוחדת: החמישית לפרוקופיץ והרביעית לצינקובסקי. יצירות אלו נוגנו על ידי גברים ונשים, אשר ביניהם קובנות רבים של הרדיפה התוקפנית. והנה — אותה ארץ, אשר שם נוצרו שתי הסימפוניות הללו (רוסיה), היא הארץ המיצגת כיום איום לגבי דבים כל כך, בארצות שונות בעולם.

ובכל זאת, ממשיך יום, היתה זו המוסיקה של פרוקופיץ, שנכתבה ב-1944 ונוגנה לראשונה ב-1945, אשר תודות לה זכתה התזמורת למחאות כפים כאלה — הוואיל והבקורת איננה מכילה הצעה, למדיניות יציבה יותר כלפי המערב, יש להניח כי היא אלה סתם ההרורים על מוסיקה ופוליטיקה.

„במעט כמו שלנו“ אמנם חשיך נגטון אינה קובעת בסיכום הכללי של היצירות המוסיקליות באמריקה. הדעה היעיקרית, שעליה מתבססת דעת הקהל, ר אשר בה בעיקר מתחשבים, היא זו של ניו יורק, גדול המרכזים המוסיקליים בי עולם כיום, אולם כתרסר המבקרים, שי העריכו את נגינתה של התזמורת בבני רה, כבר נתנו במדה רבה את הטון. בסיר כום הבקורות שני גורמים מעודדים: ההי ערכה ליצירה הישראלית ויצירתו של בן חיים) וגישת בלתי משותפת, על אף ה התלהבות של קונצרט פתיחה (אורחים חשובים, נגינת ההמנונים, אורחה).

נעמי אלסקובסקי
אשה יחפה בסדן

„תהלים לתזמורת“ מאת פול בן חיים היא לדברי ג. ד. גאן (”טיים הרלד“) „בני טוי רגיש לדמיון פנימי, נושאי היצירה הם מזרחיים בהחלט; קויה הם מעודנים ואילו צבעיה אינם מבריקים“

בין המחמאות הרבות, שנכתבו על ידי מבקרי ושינגטון אחר קונצרט הפתיחה, יש גם כמה הערות, שנאמרו לא פעם גם על ידי המבקרים הישראליים. מבקריה של ושינגטון אחידים בדעה ביחס לכלי המיתר המצוינים של התזמורת, אך לא כן ביחס ל כלי הנשיפה. פול יום היה מאוסק מאד כשבא להשוות את התזמורת לתזמורת אמריקה המצוינות. „יש מומנטים שהיא מר כירה את התזמורת הוירטואוזיות שלנו“ הוא אומר. „כשהיא מגיגת בכוח מלא הרי היא מצלצלת הרבה יותר טוב מאשר בק טעים השקטים יותר“.

בין ההופעות היותר אוסניניות, לאמרי קה, בפרשת נגינת הבכורה של התזמורת בחשינגטון, היה טכס מסירת מפתח העיר חשינגטון למנגנת בבבל — קלרה סרפש. בהודמנות זו הופיעה תזמורת הגדולה של חברת תזמורת תננית זאת בכמה מעטותי הברה.

בדבר אחד לפחות נשארה התזמורת נאמנה למסורתה: האפשרות שהעניקה ל המונים הרחבים לבוא לקונצרטים. לא זכורים לנו כאן, נאמר בחשינגטון פוסט — מחירי כרטיסים כאלה.

בקונצרט הפתיחה שלה בניו יורק ב מלון „חלדורף אסטוריה“ עלה כרטיס 200 דולר, אולם זה כלל גם ארוחת ערב.

אחור

לא תניך ולא גיף

בתחילה היה הבאלט בארץ שיך לרינה ניקובה. היה זה בימים ההם, כאשר המחול האמנותי היה מותרות; ספק נסיון ליצור משהו, שהיה שם, באופירה הגדולה של רוסיה, וספק נסיון של באלט במסגרת האופירה הראשונה של גולניקין, שהיא עצמה ביקשה לשמש כעין המשך של שם. אחר כך באה גרטרוד קראוס, זו האשה בעלת האינסלקט הגדול, כוריאוגרף בחסד, שלא הצליחה (אולי בגלל חוסר תנאים) אף פעם אחת להוציא לפועל את אשר ראתה בדמיונה. היא יצרה כעין אסכולה משלה, ואילו מצד שני הקימה את הקור טוב הזה של אמנות המחול הקיים כיום בארץ. כשימי ההורה המרקודה קונים בר חובות הערים אינם עוד לחם חוק, באה במקומם — האמנות.

ובמדה שהיא פיתחה וטיפחה את אמנו תה, כמו גם מתנגדים לגרטרוד קראוס וסגנתה. טענתם העיקרית היתה: יותר מדי פרובלמות מבקשים כאן לפתור בתר ליים, יותר מדי תכניתיות...

הכוכב הראשי, שיצא מחבורה זו של גרטרוד קראוס, היא נעמי אלסקובסקי, רות הגוף ובעלת העינים הבהירות והעי צובות. אחרי שלא הופיעה בתל אביב במשך חודשים רבים (שתי הופעות לשבוע בקיבוצים), עורכת נעמי עתה רסיטל למחול באולם „אהל“, כדי להראות לקהל את הישינה החדשים.

נעמי אלסקובסקי, שרבים רואים בה את הכשרונית ביותר בין רקדני הדור הצעיר, היא בלי ספק האינסלקטואלית ביותר מכל החבורה. כמורתה לשעבר, גרטרוד קראוס, כן היא: הרגש פועל בתוכה, כדי להפעיל את גופה אל עבר הביטוי הסובייטי של המחול ורק אחר כך באה המחשבה, המבקשת לנמק את הכל... אך יש והתהליך הוא הפוך, בפרט כאשר אמן רוצה ליצור משהו חדש.

מאז נסעה לסטטיל הנוצר הבינלאומי בפראג, סיירה בארצות שונות, ערכה רסיטלים בבירות אירופה, עברה דרך ארוכה של התגבשות, עתה, היא אומרת, הגיע זמן למצוא ביטוי ישראלי בריקוד, מבלי להסחב על ידי הדפוסים השגרתיים של אכזוסיקה, ציונות, בעיות העם השוכן בציון וכיו. דוגמה: התניך נשאר המקור הכביר גם עתה, אך אין זאת אומרת, כי נושאי חייבים למצוא תמיד מסגרת של אשה יחסה עטופה בסדין ומחזיקה כד על כתפיה, בנושח התמונות של לוחות השנה של הקהל. אך מוצאים בכל זאת ביטוי חדש להוי הישראלי?

גיסי? ציפי? „צינורון“ או אולי „עינים ירוקות“, האניות עגנו במלטה? האם והזו לא, גם זה חולף מהר, חולף עם הרוח, ואילו סגנון באמנות חייב להשאר כדי להוכיח, כי זו היתה אמנות... ואכן נעמי אלסקובסקי מחפשת את התשובה בתפיסה אמנותית משלה...

התזמורת

200 דולר וארוחת ערב

אלמלא הסקנדל עם הנשיא טרומן (שעל בתו, מרגרט, כתב פול יום, כי המקומות היפים ביותר בקונצרט שלה היו ההפסקות בין שיר לשיר; בעקבות הבקורת איים הארי טרומן על המבקר, כי הוא יהיה זקוק לחגורת שבר כשייפגש עמו פנים אל פנים), לא היה שמו של פול יום ידוע כל כך היום בעולם. אם כי פול יום בן 34 הוא משכיל וידען גדול במוסיקה, מבקר מקצועי, שקוראי „חשינ טון פוסט“ מעריכים מאד את בקורותיו, הרי לפני הסקנדל עם מרגרט טרומן היה שמו בלתי ידוע מחוץ לחשינגטון. עתה, משהופיעה התזמורת הפילהרמונית הישראלית בבירת אמריקה, קפצו עתונאים וטכנויות, שביקשו לשלוח דו"ח על הקונ צרט, על אשר כתב הוא, פול יום, ואחדים אף ציטטוהו במלואו. ומה כתב יום? כמי הנראה חש המבקר המוסיקלי, כי הוא עומד במרכז ההתענינות והמלגי בבקורת שלו אל מעבר לגיחות מוסיקלי בלבד.

מה ביקש לומר קשה לדעת, אך בקורתו מכילה קטע זה: „חלקה העיקרי של התכנית שימש הוכחה לאוניברסליות

לפרידה ודוד טויסטר
מחליטוב להולדת הבן
תוכו הרבה נחת ממנו
רבקה ותנחום ברודיה

קונצרט בתל אביב

אופיר — נשמות נבוכות
אסתר גולסון חוזר לשיר (3)
מגדלור — לקראת הסרט: בריקה
אילמת

אוריון — ענני הווה

פלואניל
בידיך להפוך בגדיך הישנים
לחדשים בקופסא אחת
„צבע נלאניל משוכח“
התוצרת החדשה ב-16
צבעים נהדרים לכל מיני
בגדים ואריגים

פרידיז
מעל לכל

אולפן גרג לקצרנות עברית ואנגלית

בהנהלת ח. קטפינסקי, מחבר הקצרנות העברית לפי שיטת גרג הפשוטה * פותח השבוע קורסים חדשים למתחילים

ב ת י פ ה: רח' פנור 19, אצל מר ח. קטפינסקי
בתל אביב: מלון „אירופה“, רח' אלגבי 42 (ע"י מוגרבי), טל. 2013
ירושלים: מלון „ויטא“, רח' המלך דוד 21, טל. 2515
נתניה: בית הופעלים דור מס' 8, טל. 28
הרשמו מיד — ההצלחה מובטחת!

* לתשומת לב הלוטדים: הקצרנות העברית לפי שיטת גרג הפשוטה היא השיטה היחידה בארץ השותאמת לקצרנות „גרג“ המקורית הידועה בעולם, אשר נלמדת בקלות מפליאה על ידי מיליונים אנשים בכל הארצות וברוב השפות בעולם.

לתשומת לב התלמידים לשעבר: בסמגרת התכניות „שרותי אולפן גרג לתלמיד“ נפתח עבורכם חיים קורס למהירות נבוכה

נבטן

אזון מיוחד לתינוקות ולילדים

עשיר מפרטיאנים וויטמינים
A, B, D, E ומלחים מינרליים

נבטן

יסוד בריאות הילד
סומלץ ע"י ההסתדרות הרפואית
בישראל — תוצרת ישראל

הרחקת שערות לחלוטין

בדיאטרמיה באחריות בלי צלעות
ובאופן סטי (שיטה חשמלית)
1400 שערות לשעה מהרגלים
י ר ד נ י ה
תל אביב, יוחנן הסנדלר מס' 18
ח' סה, רחוב סיכאל 31
השתמשו בחדישי הארץ להרחקת השערות

אבא, תעביר!

אבא, תעביר לגלי צה"ל. שומעים המהנה רוק? עכשיו, אומרת רות, תלי מידת שביעות, גמנסיה, הרצליה, קול ישראל משמיעים תוכנית מוסיקלית כבדה — פורסל, חלסון ועוד משהו מאת בריטן.

פלגמטיות ותקציבים. תנודת המאזינים מגלי קול ישראל אל גלי צה"ל היתה צריכה לעורר מחשבות בלב הראשי נים. אבל כנראה סומכים אנשי קול יש- ראל על פלגמטיות המאזינים, שנרכשו בזקוקות אין ברירה — כשהיתה רק תחנה עברית אחת. במקום שפורים, יתר ענין — שומעים על תקציבים, לקיים סכומים.

החומר, שאינו טובל לקיים מבחינת הענין וההגשה: תקליטים תוצרת חוץ. זה עומד על רמה גבוהה, כי אינו תלוי במא מצים או כשרונות מקומיים. ושוב, מדוע משמיעים מוסיקה אקסקלוסיבית חדישה דוקה בשבת שעה 4-5. אפילו הבי.בי.סי. מתחיל סדרים אחת לשנתיים.

איני מבין, אמר אחד מעובדי הרדיו, במשך השנה האחרונה בקרו בחורל שלושה מעובדי שרות השידור לשם השתלמות, ודבר לא שונה. בלה (פנת הילד) ברעם בקרה במשך 8 חודשים בארצות סקנדינביה, צרפת, אנגליה, התענינה במיוחד בשידורים ותיאטרון. מיכאל (מעובד ע"י...) אהד שהה ארבעה חודשים בשווייץ, צרפת, אנגליה, התעניין בשדה הדרמה ברדיו. לאה שורת שהתה עשרה שבועות באנגליה, צרפת, בלגיה, התעניינה כללית. מדוע לא סופר מה אספר ללמוד מכיורים אלה? הסיירים שותקים. התוכניות פלגמטיות כרגיל. אם הכל בסדר — יאמרו זאת הש' ליתום בשבת רדיו, בסה מלא, אמר אחד ממקורבי הרדיו.

חזיר נשאר חזיר. אך רות שפירא החיכנית ומרים הרמן, בעלת חוש ההומור, שנשארו בארץ, משעשעות ומתנכחות את הילדים בדרך המקורית: הכהנה צבעים — נחום גוסמן, יום א' הבחנה צלילים — מרנס סלג, יום ד' התמצאות בשבילי מר לדת — שמואל רוזן, יום ג' התמחות בעתונאות — אורי אפשטיין, יום ב' הת' חזרות — חזיר נשאר חזיר — הסכית יום ו'.

מוסיפים המקורבים ואומרים: לא רק תוכניות הנער יכולות להיות טובות, אם יקיים שיתוף בין גלי צה"ל וקול ישראל (גלי צה"ל — אפשרויות הקלטה מיוחדות לאנשי צבא); אם יצאו אנשי הרדיו מתחום האופי של הפקידות הממשלתית (מקום עבודה ללא תנאי ועד עובדים תקין, המגן על חסרי כשרון) וייעשו אנשי אמנות — בעלי דמיון ורצון יצירה — יצליחו.

כוכב פלביה 1842

בכל עשר שנים, יושבת ועדה, שנת מנתה ע"י מיניסטר הדואר, תפקידה הוא לבדוק את דרך הפעולה של שירות הרדיו לעתיד. בשבוע שעבר, בשעה שהדו"ח היה עדיין בידי המדפיס, הסתננו ידיעות שגרמו התרגשות במשרדים השקטים של הבי.בי.סי. שאינו עוסק בפרסומות.

המנהלים בחנו את ההוצאות הגדולות שנגרמו ע"י הטלפונייה. הם החליטו, שקשה יהיה לממשלה לשאת בהוצאות אלו (הממ' שלח רק גותות כספים). ההמלצה: ייעשה הדבר בידי היומה הפרטית. כמובן, שזו תהא הוראה, בהסכמת הממשלה, לפחות ברשת פרסומת. מכיון שהיומה הפרטית תחייסל על מכירת ומרשיון לצורכי פרסומת, תקציבו הנמוך, ביחס, של הרדיו יאפשר להמשיך את השידורים ללא ממכר המרשיון.

העצה הועדה אינן מחייבות, אבל יש להן משקל וערך רב. האם יכולים האנגלים לצפות, שגם אצלם, בבי.בי.סי, תשמענה מודעות שרות, תראינה סגירות מרקדות, אורחות בוקר מתנועעות, וישמע קולו המתקת, החודר, של הקריין הפרסמאי המכונן.

ההצגה, שעל ביצועה בשבוע הבא הודיע הבי.בי.סי. מעוררת את תאמתם של כל הפרסמאים, שהיו מוכנים לתת שן ועין כדי לקנותה. בהצגת טלפונייה זו תהיה הכוכב סקרין הווארד אדומת השער, חומת העיניים, אשתו הממשיית של הנרי ה.8. מאז נערסה, ב-1542, נדה בכל לילה על יד חור השנה שלה בארמון המפטון. היא נעשתה אחת הרוחות החביבות ביותר על אנגליה. יהיה נידת של הבי.בי.סי. תחכה להופעתה ובינתיים יטלכו את אוצי רות המלכה.

סרטים

ג'ולסון שר שנית

ג'ולסון שר. לא פחות מעשרים ותשע פעם, שיא אפילו לגבי סרט מוסיקאלי. הוא מיטיב לשיר והקלטת הקול הוא אולי המשוכתת ביותר שהפיקה הוליווד עד עתה. הוא שר, וזה העיקר. זה כמעט הכל בסרט.

אולם סעות תהיה לחשוב שג'ולסון שר שנית שוה בערכו לאוסף תקליטים.

לארי פארקס, ברברה הייד הכושי יכול ללכת

יש בו יתרון גדול: לארי פארקס, שחקן כשרוני זה מוסיף אל הקול הנפלא את מה שהיה ג'ולסון עצמו, בהופעותיו על הבמה ובסרטי: אישיות דינאמית מלאת חום ושופת מרץ וחיים. פארקס הצליח להכנס אל תוך עורו של התפקיד, וגיל-סון של פארקס אינו חיקוי כחם, והיה דוגמה לעיצוב מדויק — לא רק מבחינה חיצונית של תפקיד ביוגרפי.

ג'ולסון שר שנית מתאר את חייו של הזמר, החל משובו לבמה לאחר בטלה ממושכת. שיבתו זו מרחיקה מעליו את אשתו הראשונה, הוא נתפש לחיי הול-לית, אולם עם פרוץ המלחמה הוא מתנדב להופיע בפני החיילים בחזיתות הרחוקות. הוא אינו חס על עצמו ונווד ממקום אל מקום עד שתוקפת אותו מחלה קשה.

בבית החולים פוגש ג'ולסון במי שעתידיה להיות, לפי הסרט, אשתו השנייה. למעשה היתה זו הרביעית — אך הוליווד לא רצתה להרגיז את הפוריסטים. ואשתו היא המחזירה אותו לאחר מחלתו האנושה אל הבמה. הכל סבורים שעל ג'ולסון המזדקן אבד הכל, אולם הוא לא איבד את קולו. להיפך, קולו נעשה עמוק יותר, חמים יותר. הוליווד מתחילה להתעניין בזמר ומציעה לו להסכים לסרט על חייו בהשתתפות לארי פארקס. החלק המענין ביותר בסרט, הוא זה המראה איך הוכן החלק הראשון של הביוגרפיה הקולנועית, חיי ג'ולסון. לאחר הצלחת הסרט, מוחזרת העטרה לראשו של ג'ולסון ותכנית הרדיו שלו זוכה לאהדה.

כל השחקנים היועיים והמוכרים מ-חיי ג'ולסון מופיעים שוב בג'ולסון שר שנית, אולם תפקידיהם חזורים ביותר. ברם, ברברה הייד, בתפקיד אלן קלארק, אשתו השנייה של הזמר, מכניסה רוח חיים לסרט.

ברברה הייד נולדה בשנת 1922 והיתה דוגמנית, כאשר באיכות אחד האולפנים התתים אותה על חוזה. היא הופיעה במס' פר תפקידים קטנים בסרטים קטנים.

לזמן מה נדמה שכל התקוות שתלו בה יגזון. או הופיעה בסרט טוב אחד, חללון ודחקה בתפקיד של אם פרוצית שער וקמוסת מצח. החלון וזה להצלחה וברברה החלה לענין שוב את אנשי ההסרטה שנתנו לה את התפקיד הנשי הראשי בג'ולסון שר שנית. תפקיד אלן קלרק, האחות הפקתית, היטה, ושונות הלשון, הבקורת בכל מקום הסכימה שהשחקנית הכשרונית שחזרת השער וחומת העיניים ראוייה לתפקידים חשובים יותר בסרטים טובים יותר.

כבושי המפורסם. העתון הבורי פשטי האומה התונגארית כותב על ג'ולסון:

הגיענו ידיעה מאמריקה שהזמר הכר' שי המפורסם, אל ג'ולסון, מת. ג'ולסון היה ידוע ונערץ כזמר של שירי עם כושיים, אולם כאשר התפרסם העביר אותו קסמו של הולואר של ברודוויי על דעתו, והוא החל להתנכר לגזעו. אולם בני הגזע השחור באמריקה גילו עד מהרה אדם גדול יותר, היודע ללחום נגד הריסות האלי-אנושיות והברבריות בשטחים אחרים, מל-בד בשטח האמנות — פול רובסון.

סאם הטוב

ליאז מאקירי הוא במאי המתמחה בקומדיות קלות ובסרטים "דתיים" כמו פעמוני סינס מאר. הפעם ניסה להוציא מתחת ידו סרט המוכיח שהאלטוראיוס, אהבת הוולת, היא מידה טובה. זהו מוסר ההשכל בסופו של סאם הטוב.

הצורה היא, שהסרט רצוף דוגמאות כה רבות, בהן אהבת הוולת גורמת רק צרות לכל הנוגעים בדבר, שהוא הופך להיות דרשה לטובת האיגואיוס דוקה.

סיפור המעשה הוא על אחד בשם סאם קליטון (גארי קופר) האוהב לעשות טובות לזולתו ועל ידי כך כמעט הורס את חיי נשואיו עם לו (אן שרידן). לבסוף, כאשר הכל נראה שחור, הכל הופך ורוד, כמובן. אלא שלא כל הצופים מגיעים לסוף זה: מי שאינו מחונן באלטוראיוס של סם יוצא את האולם עוד באמצע הסרט. בסך הכל: סרט שבדאי לראותו רק כדי להיווכח לאיזה עומק של טפשות יכולה הוליווד לרדת.

קאתארנה הצנועה

מישהו אמר פעם: "כאשר סרט צרפתי הוא טוב, הריהו טוב מאד. כאשר סרט צרפתי איננו טוב — הוא איוס".

קאתארנה הצנועה שייך לסוג השני.

קאתארנה (אדויג' פיאר) היא בעלת משרד העוסק בהפצת שעונים, שהם גם קופות חסכון, ובמניעת מעשי בגידה מש' פחתים. התסביכות התיאטרונית והמבדחת, בבכיל, המתרחשת כאשר אשת העסקים מתערבת בחייהם של שני אדונים צרפתים עצירים, ז'אק (ריימונד לויל) וז'ייר (אנדרה לוגה), היא ליליתית וטפשת מכדי שיהא כדאי להרחיב עליה את הכתיבה.

מהם הוא הילד אוליבר עצמו. כאשר הוסרט הסרט ב-1932 בהוליווד, לא הרים איש את קולו נגד הסרט והוא אף הוצג בארץ ישראל.

אך כאשר הוציא לאור ג. ארתור רנק האנגלי מהדורה קולנועית חדשה של הסי-סור, ראו אנשים רבים נימה אנטישמית בדמותו של היהודי הנוכל, כפי שגילמה אלק גינס. בין אלה שהחליטו שאוליבר סוויסט הוא סרט אנטישמי היו גם בעלי הרשתות העניות של בתי הקולנוע בארצות-הב' רית. התנגדותם להצגת הסרט פירושה, שהוא לא יוכל להיות מוצג שם אלא במספר קטן של בתי קולנוע עצמאיים. מצא ארתור רנק בעל בית קולנוע כזה, בטכסאס, שהסכים להציג את הסרט בחודש הבא. אולם הארי בראנדס, בעלם של כמה עשרות אולמות באמריקה, השפיע על בעל הקולנוע בטכסאס, שיבטל את החוזה שלו עם המפיץ האנגלי. רנק קובל על הפרת החוזה ועל הלחץ שהופעל נגד בעל הקולנוע. עם זאת הכריז שהסרט אינו אנטישמי, כשם שאינו אנטי-בריטי, למרות שנוכל לא פחות מזוהם באותו סרט, ביל סייקס, הוא אנגלי טהור.

בינפורד נגד צ'אפלין

בעיר ממפיס, במדינת טנסי, בארצות-הברית יושב צנוורסרטים בשם לוד ס. בינפורד. צנוור זה פסל עתה את סרטו המפורסם של צ'אפלין אורות הכרך. הסי-בה: צ'אפלין היה בצעירותו קצבן, לר-בריו של בינפורד.

אין לי זכר נגד הסרט, הכריז הצני-זור, אלא שבגלל אופיו וזעברו של צ'אפ-לין אינני יכול להרשות את הצגתו בעירוני-אותו אדם פסל את מטייה חרוד מפני שצ'אפלין הוא הבוגד באידיאלים של דרך החיים האמריקאית הנוצרית, אויב ההגרי-נות, המידות הטובות, חיי המשפחה, דרך הישר בכל צורותיה.

פרסים

עונת חלוקת הפרסים והתשבחות לסר-טים ולשחקנים החלה באמריקה. הסנונית הראשונה: משאל העתון המקצועי מוסן פיצ'ר הראלד.

מסתבר שהשחקן החביב ביותר על הקהל בארצות הברית (כפי שאהדה זו

אדויג פיאר ("קאתארנה הצנועה") הגברת עשתה את שלח

משתקפת בקופה) הוא לא אחר מאשר ג'ון וייין.

אחריו בא בוב הופ, המופיע ברשימת עשרת השחקנים האהודים ביותר ואת השנה העשירית, השלישי ברשימה הוא בינג קרוסבי ואחריו באים בטי גרייבל וג'יימס סטיוארט. המקום הששי נפל בחל-קם של אבוס וקוטלור. אחריהם קליפטון (בלבדיר), חב, אסתר ויליאמס, ספנסר טרייסי וראנדולף סקוט.

באותו זמן החליטו מבקרי הסרטים בניו-יורק למסור את הפרס שלהם, החשוב ביותר לאחר האוסקר, לעד הסרט הטוב ביותר של השנה שעברה לבמאית-מחבר מאנקיביץ: עבדו הכל אודות חוזה — אסתייה חריפה על ברודוויי ושחקניה, השחקנית הטובה ביותר של השנה היתה לדעת המבקרים, בטי דיחיס, שגילמה באותו סרט, שחקנית במה מוזקת.

די לצין שקומדיה זו אין בה אף שניה אחת של צחוק אמתי, למרות שהשחקנים הטובים מתאמצים למצות מן התסריט השדוף המורל שאינו מצוי בו.

אפילו החסידים הגלגלים ביותר של הסרט הצרפתי יצטערו על שמישהו מצא לנחון להביא ארצה סרט מטומטם זה בעוד שרבים אחרים, מצוינים באמת, אינם זוכים להופיע על בדי הארץ בגלל חוסר ידיכיים, כנראה.

ארצות-הברית

המלחמה על אוליבר

אחת הדמויות בג'אוליבר סוויסט, הרר-מאן המפורסם לדיקנס, היא יהודי בשם פייגין, נוכל, רמאי, סוחר בסחורות גנרי-בות וראש חבורת ילדים כייסים, שאחד

6 הצעות באוזניות לכתרון בעית הניד (שמותם הם שר האסתר והעסיה)

העניי מאחור. העורך: בני ג'י

צינור השער

...אז שידפוסו פחות מאסה!

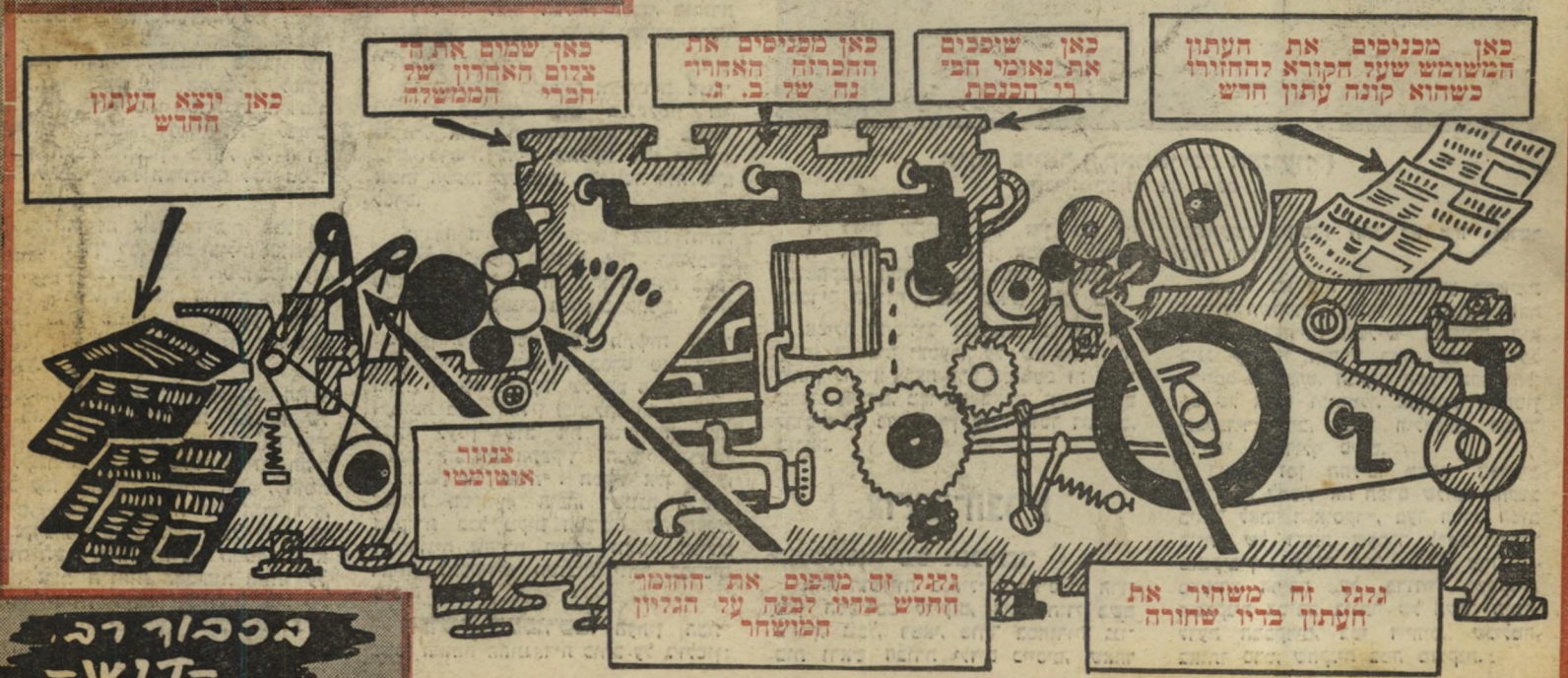

איראפער דפכא בשרון אמתי...

...אבל יש לי עוד 1/4 גידון של
"עתון מיוחד" ב"1/2 לירה..."

פאטנט ישראלי: העתון הנצחי (כל הזכויות שמורות)

כאן יוצא העתון
החדש

כאן מניחים את
ההצעות האחרות של
הכרי המושגות

כאן מניחים את
ההצעות האחרות של
הכרי המושגות

כאן מניחים את
ההצעות האחרות של
הכרי המושגות

כאן מניחים את
ההצעות האחרות של
הכרי המושגות

העתון
החדש

גלגל זה מניח את ההצעות
החדש בידו לבער על הגלגל
המושגות

גלגל זה מניח את
העתון בידו שחורה את

הכרי רב
דוש-